

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Tulostavoiteasiakirja 2023

SISÄLLYSLUETTELO

Tulostavoiteasiakirja 2023	1
1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	3
1.1 Lisäämme elinvoimaa	3
1.1.1 Työllisyysasteen nostaminen.....	3
1.1.2 PK-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta	5
1.1.3 Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen	8
1.1.4 Saavutettavuuden edistäminen	8
1.1.5 Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee.....	11
1.2 Tavoittelemme hiilineutraaliutta	14
1.2.1 Hiilineutraaliuden edistäminen.....	14
1.2.2 Kiertotalouden ratkaisut.....	17
1.2.3 Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista.....	19
1.2.4 Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila	20
1.2.5 Kestävä kaupunkikehitys	22
1.3 ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite.....	24
2 Toiminnallinen tuloksellisuus.....	24
2.1 Asiakkuudet, digitalisaatio ja yhteiset toimintatavat.....	24
3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	31
4 Erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät	32
5 Voimassaolo ja seuranta	32
5.1 Liite.....	33
6 Allekirjoitukset.....	33

Toiminta-ajatus

ELY-keskus on elinkeinojen, työmarkkinoiden ja maaseudun muuttuviin tarpeisiin vastaava valtion kehittämis- ja palvelukeskus. ELY-keskus edistää luonnon ja ympäristön suojelua sekä luonnonvarojen ja alueiden kestävästä käytöstä. ELY-keskus tarjoaa toimivan liikennejärjestelmän ja turvallisen tieverkon kansalaisten ja elinkeinoelämän tarpeisiin ja vastaa tienpidosta ja julkisen liikenteen järjestämisestä toimialueellaan.

ELY-keskus toimeenpanee ja kehittää toimialueellaan ohjaavien ministeriöiden, Väyläviraston, Ruokaviraston ja Maahanmuuttoviraston strategioita osana toimintaketjua yhteistyössä kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa.

Yleistä

ELY-keskuksen tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, AVI-ELY-strategia-asiakirjaan, eri hallinnonalojen strategioihin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämispäätöksen ja maakuntaohjelmien linjaukset.

ELY-keskukset hyödyntävät aktiivisesti sekä virastokokonaisuuden eri tehtäväalueiden, että ELY-keskusten keskinäisiä yhteistyömahdollisuuksia tässä tulossopimuksessa määriteltujen tavoitteiden saavuttamiseksi. ELY-keskukset toimivat tiiviissä vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä kumppaniverkoston kanssa edistäessään alueen elinvoimaa, kestävästä kasvusta ja tulevaisuutta sekä hyvinvointia ja sisäistä turvallisuutta.

Pitkän aikavälin strategiset linjaukset

Strategiset linjaukset on valikoitu Uudenmaan ELY-keskuksen omassa strategiatyössä. Strategia vuosille 2020–2023 valmistui tammikuussa 2020. Työssä on tunnistettu oman toimialueen ja omien asiakkaiden kannalta oleellisia ilmiöitä, niihin liittyviä tavoitteita, ja edelleen Uudenmaan ELY-keskuksen keinoja ja toimintatapoja tavoitteiden saavuttamiseksi.

Ilmiö: Ilmastonmuutos

Tavoitteet: kasvihuonekaasujen päästöjen vähentäminen, hiilivarastojen ja -nielujen ylläpito ja lisääminen, varautuminen ja sopeutuminen ilmastonmuutoksen vaikutuksiin, syn-tyvien liiketoimintamahdollisuuksien hyödyntäminen alueella

Uudenmaan ELY-keskuksen keinot: Kestävän liikkumisen infra ja joukkoliikennepalvelut, Ilmastotavoitteita edistävien toimien rahoittaminen, Ilmastovaikutusten arviointi ja huomiointi, Ilmastokestävän maankäytön edistäminen, Ilmastotietoisuuden lisääminen

Ilmiö: Väestön keskittyminen

Tavoitteet: laadukas elinympäristö, hyvä ja elinvoimainen maaseutu, hyvä ja toimiva kaupunkiseutu

Uudenmaan ELY-keskuksen keinot: Saavutettavuuden turvaaminen, Alueiden käytön suunnittelun edistäminen, Luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön hyvän tilan edistäminen, Maaseutuohjelma ja -rahoitus

Ilmiö: Työn murros

Tavoitteet: Työvoiman riittävyys ja saatavuus: lisää osaajia työmarkkinoille, työnhakijoiden osaamisen kehittäminen ja työmarkkinoilta syrjäytymisen ehkäisy, yritysten hyvät toimintamahdollisuudet

Uudenmaan ELY-keskuksen keinot: Työnhakijoiden osaamisen kehittäminen, Yritystyönantajien palvelu, Ulkomaisten osaajien hyödyntäminen, ELYn, TE-toimiston ja kumppanien tavoitteiden yhteensovittaminen ja yhteiset onnistumiset työllisyyden kuntakokeiluissa, Tavarakuljetusten toimivuuden mahdollistavat ratkaisut

*Läpileikkaavana Uudenmaan ELY-keskuksen toimintatapana:
Aktiivinen yhteistyö ja ennakoiva vuorovaikutus*

1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus on jaettu strategisiin painopisteisiin *Lisäämme elinvoimaa* ja *Tavoittelemme hiilineutraaliutta* AVI-ELY -strategia-asiakirjan mukaisesti ja hallitusohjelmaan perustuen. AVI-ELY -strategian strateginen painopiste *Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta* on sisällytetty poikkileikkaavasti kohtiin *Yleistä* ja *Toiminnallinen tuloksellisuus*. ELY-keskukset osaltaan edistävät valtion aluehallinnon yhteisten strategisten painopisteiden tavoitteiden toteutumista. ELY-keskus toteuttaa ja ottaa huomioon omassa toiminnassaan Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaiset toimenpiteet, jotka koskevat viraston tehtäviä. Tästä toiminnasta ELY-keskus raportoi säännönmukaisesti myöhemmin erikseen annettavan ohjeen mukaisesti. Virasto varmistaa Suomen kestävä kasvun ohjelman (RRF-väline) toimeenpanossaan sisäisen valvonnan, seurannan ja raportoinnin toimivuuden EU:n RRF-asetuksen (2021/241) ja kansallisen RRF-toimeenpanosäädöksen ”Laki Euroopan unionin elpymis- ja palautumiskivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta” (537/2022) vaatimukset huomioiden.

1.1 Lisäämme elinvoimaa

1.1.1 Työllisyysasteen nostaminen

Tavoite: *Työllisyysaste nostetaan 75 prosenttiin vuoden 2023 loppuun mennessä.*

12.12.2022

Uudellamaalla kehitetään TE-toimiston työllistämiseen ja työnvälitykseen liittyviä palvelu- ja ohjausprosesseja sekä ostopalveluita, joilla voidaan etsiä työnantajilta työmahdollisuuksia sekä tuetaan työllisyyden kuntakokeiluiden onnistumista.

Markkinoidaan ja suunnataan palkkatukea voimakkaammin yrityksiin, ja myönnetään palkkatukea erityisesti pitkään työttömänä olleille. Kehitetään ostopalveluiden tulosperusteisuutta: tunnistetaan palvelut ja palkkiomallit, joissa tulosperusteisuus tuottaa tuloksellisempaa ja vaikuttavampaa palvelua.

Suunnataan TE-palveluita työttömyysjakson aloittaneille ja tarjotaan työllistymiseen tärkeitä ratkaisuja työttömyysvirran katkaisemiseksi heti alkuunsa. Suunnataan TE-palveluita pisimpään työttömänä olleille ja tarjotaan ratkaisuja työttömyysjaksojen lyhentämiseksi, erityisesti yli kaksi vuotta työttömänä olleille pitkäaikaistyöttömille.

ELY luo yhdessä TE-toimiston kanssa toimivan muutosturvakoulutusmallin, jolla vastataan asiakkaiden osaamistarpeisiin. ELY tukee TE-toimistoa ja kuntakokeiluita uuden asiakaspalvelumallin käytössä sekä Työkanavan hyödyntämisessä, mm. tiedolla johtamisen ja hankintatoimen tehtäviä hoitamalla.

Osallistumme TE-palveluita koskevan uudistuksen alueelliseen valmisteluun ja palveluiden mahdollisimman sujuvaan siirtoon valtiolta kunnille. Tuemme muutoksen kohteena olevaa henkilöstöä ja osallistumme aktiivisesti ELY-keskusten uudenlaisen toimijuuden määrittelyyn ja rakentamiseen.

Maaseutuohjelman tavoite on edistää toimintaedellytyksiä maaseudulla ja rahoituksessa suositaan työllistäviä ja yritystoimintaa kehittäviä hankkeita.

Vahvistetaan pienten yritysten rekrytointi- ja työnantajaosaamista ja pyritään näin helpottamaan myös kohtaanto-ongelmaa tässä kohderyhmässä.

Rakennemurrotilanteisiin reagoidaan yhteistyössä TE-toimiston ja muiden työmarkkina-toimijoiden kanssa. Palveluiden onnistumiseksi asiakasohjauksen onnistuminen on ensiarvoisen tärkeää, ja tätä kehitetään yhteistyössä TE-toimiston ja kuntien kanssa. Asiakasohjauksen edistämiseksi hyödynnetään tilastotietoa asiakasohjauksien määrästä.

Alla olevien työpolitiikan mittareiden alustavat tavoitteet (v. 2023–2025) perustuvat VM:n ja TEM:n ennusteisiin, joiden perusteella työllisyyden ja työttömyyden positiivinen kehitys hidastuu tai pysähtyy ja työttömyyden rakenne vähitellen vaikeutuu.

Työmarkkinoiden keskeinen muutostrendi on, että osa-aikatyötä tekevien määrä on kasvanut kymmenessä vuodessa yli 70 000 henkilöllä. Osa-aikatyötä tekevien osuus kaikista palkansaajista on myös noussut tänä aikana. Kausi- ja suhdannevaihtelu on osa-aikatyössä voimakasta, ja etenkin pandemian jälkeen osa-aikatyötä tekevien osuus nousi ripeästi.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Käynnissä olevien työttömyysjaksojen keskimääräinen kesto, vk (TA)	48	54	56	56
Virta yli 3 kuukauden työttömyyteen, % (TA)	40	45	47	47
Rahoitetuissa hankkeissa keskimäärin syntyvät työpaikat yrityksissä (työpaikkakerroin)	3	3	3	4

TA = tavoite sisältyy valtion talousarvioon

1.1.2 PK-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta

Tavoite: *Suomen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiomenot ovat 4 % bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä. ELY-keskukset edistävät t&k&i tavoitetta erityisesti tukemalla pk-yritysten uusien tuotteiden, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittämiseen liittyviä hankkeita.*

Uudenmaan ELY-keskus edistää alueellaan Suomen kestävän kasvun ohjelmaa, jolla tuetaan ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävästä kasvusta. Ohjelma vauhdittaa kilpailukykyä, investointeja, osaamistason nostoa sekä tutkimusta, kehitystä ja innovaatioita.

Mittari: *ELY-keskusten toimenpiteet tki- tavoitteen edistämiseksi (rahoituspalvelut, innovaatioympäristöjen ja liiketoimintaekosysteemien edistäminen sekä innovatiivisten julkisten hankintojen hyödyntäminen) (sanallinen)*

Uudenmaan ELY-keskus kohdentaa neuvontaa pk-yrityksille ja ohjaa niiden tki-tavoitteen edistämiseen liittyviä hankkeita rahoitus- ja kehittämisspalveluiden piiriin. Kehitetään edelleen hyvää yhteistyötä Hämeen ELY-keskuksen kanssa näiden palveluiden osalta. Myös EAKR-rahoitusmahdollisuuksia pyritään hyödyntämään tki-tavoitteen edistämiseksi yhteistyössä Uudenmaan liiton kanssa.

Lisäksi kehitetään maakunnallisia ja alueellisia verkostoja tki-palveluista tiedottamiseksi ja yritysten aktivoimiseksi. Edistetään yritysten tarpeiden ja palveluiden kohdentumista hyödyntämällä Kasvu-CRM:n ominaisuuksia.

Tavoite: *Aktivointitoimien avulla yhä useampi yritys kehittää toimintaansa kasvun mahdollistamiseksi*

Uudellamaalla yrityksiä aktivoidaan toimintansa kehittämiseen yhteistyössä TF-verkoston toimijoiden kanssa kohdentamalla aktivointia suoraan kasvuun suuntautuneisiin pk-yrityksiin sekä kohtaamalla yrityksiä erilaisissa yrittäjille suunnatuissa tilaisuuksissa. Team Finland -yhteydenottokanavan tuottamien ELY-keskuksen asiakkuuksien palvelu sekä Kasvu-CRM:n liidien määrän kasvattaminen kuuluvat aktivointitavoitteisiin. Erityisenä tavoitteena on lisätä ELY-keskuksesta muihin TF-organisaatioihin tehtäviä liidejä Kasvu-CRM:ään uuden palvelupolku mallin ja päivitetyn TF-strategian mukaisesti. Erityistä huomiota Uudellamaalla kiinnitetään tehtävien liidien laatuun. Tavoitteiden toteuttamiseksi tehdään aktiivista yhteistyötä Uudenmaan TE-toimiston yrityspalveluiden kanssa. Uudellamaalla pyritään aktivoimaan myös yritysten kehittämishankkeita, jotka kytkeytyvät laajempaan toimintaympäristön yhteiskehittämishankkeisiin (uusi alueellinen TKI-rahoitus ja valtakunnallinen EAKR:n Innovaatio- ja osaamisverkosto).

Alla olevalle mittarille alustavasti esitetyt tavoitteet vuosille 2024–2026 on arvioitu sillä oletuksella, että TE-toimistojen tehtävien siirtyminen kokonaisuudessaan kunnille vuoden 2025 alussa toteutuu suunnitellusti. Tällöin TE-toimistot eivät ole enää tuottamassa liidejä. Se johtaa väistämättä huomattavaan laskuun ELY-keskuksen ja TE-toimiston yhteisissä liidimäärissä tulevina vuosina, jo vuodesta 2024 alkaen. Lokakuussa 2022 voimassa olevan lainsäädännön valossa alustavasti esitetyt tavoitteet vuosille 2024–2026 olisivat vuoden 2023 kaltaiset eli 700 per vuosi.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Kasvu CRM -järjestelmään kirjattujen liidien määrä (kpl)	700	400	100	100

Tavoite: *ELY-keskukset sitoutuvat yhteisten Team Finland-tavoitteiden edistämiseen ja kehittävät yhteistyötään TF-verkoston toimijoiden kanssa.*

Uudenmaan ELY-keskus koordinoi Team Finland toimintaa Uudellamaalla TF strategian mukaisesti kokoamalla TF ydintoimijat säännöllisesti TF-alueitiimiin suunnittelemaan ja ohjaamaan yhteistä asiakastyötä, sekä pitäen aktiivisesti yhteyttä TF-kumppanuusverkkoon palveluiden välittämiseksi ja tietojen vaihtamiseksi.

Uudenmaan ELY-keskus järjestää uuden TF-yhteydenottokanavan kautta tulevien asiakastarpeiden hoidon sekä toimii aktiivisesti asiakasliidien välittämiseksi tarjolla oleviin TF-organisaatioiden palveluihin. Tavoitteiden saavuttamiseksi tehdään aktiivista yhteistyötä Uudenmaan TE-toimiston kanssa.

Mittari: *ELY-keskuksen kehittämistoimenpiteet Team Finland-tavoitteiden edistämiseksi (sanallinen)*

Uudellamaalla Team Finland -kumppaniverkoston roolien täsmentäminen tukeutuen valtakunnalliseen palvelupolku työhön ja päivitettyyn TF-strategiaan. Aktiivisuus Team Finland -verkoston hyödyntämisessä yhteisten aktiviteettien viestinnässä, vuosisuunnitelma-työskentelyn tiivistäminen, asiakasohjauksen kehittäminen Kasvu-CRM:n käyttöä aktivoimalla.

Tavoite: *Yritysrahoitusta saavat pk-yritykset kasvavat uudistamalla liiketoimintaansa ja kansainvälistymällä.*

Uudenmaan ELY-keskus identifioi kasvuun ja kansainvälistymiseen suuntautuneita yrityksiä alueellaan ja ohjaa niitä Yrityksen kehittämisavustus -rahoitukseen, sekä muihin yrityksen kasvutavoitteen mukaisiin TF-rahoituspalveluihin. Yritysten tavoittamisessa tehdään aktiivista yhteistyötä Uudenmaan TE-toimiston kanssa.

Maaseuturahoituksella rahoitetaan maaseudulla sijaitsevien yritysten sekä kaupunkialueella sijaitsevien maataloustuotteita jalostavien yritysten kasvua ja kehittymistä

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Rahoitetuissa hankkeissa syntyvä liikevaihdon kasvu yrityksissä, liikevaihtokerroin (arvio)	10	10	10	11
Rahoitetuissa hankkeissa syntyvä viennin kasvu yrityksissä, vientikerroin (arvio)				
Rahoitetuissa pk-yritysten hankkeissa syntyvät patentit ja muut aineettomat oikeudet, kpl (arvio)				

Tavoite: *Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan työpaikat lisääntyvät, osuus BKT:sta nousee ja työntekijöiden työskentelyedellytykset paranevat.*

Pyritään varmistamaan luovien alojen ja kulttuurialan yritysten paluu kasvu-uralle. Matkailualan yritysten osalta pyritään tukemaan edellytyksiä kannattavaan toimintaan maailmanlaajuisen häiriöiden vuoksi.

Mittari: *Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan toimintaedellytysten tukemista edistävät toimet (sanallinen).*

Luovien alojen yrityksiä aktivoidaan kasvuohjelmiin, palveluihin ja rahoitukseen Uudella- maalla. Tärkeänä konkreettisenä välineenä asiakkaita ohjataan varsinkin yritysten kehittämisspalveluihin, joiden tuella yritykset voivat analysoida kehittämistarpeitaan ja laatia toteuttamiskelpoisia ja realistisia kehittämissuunnitelmia kasvun ja kehityksen perustaksi. Yhteistyö OKM:n ja Visit Finlandin kanssa tuo alueellista saavutettavuutta.

Matkailun edistäminen ja kulttuuriarvojen vaaliminen ovat Uudenmaan ELY-keskuksen tavoitteiden mukaista. Kulttuuriympäristöjen merkityksen tunnistamista ja vahvistamista, ja niiden hyödyntämistä matkailussa sekä asukkaiden hyvinvoinnissa edistetään maaseuturahoituksella ja yritysten kehittämisspalveluilla.

1.1.3 Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen

Tavoite: *Edistetään erilaisten elinkeinojen vastuullisuutta ja kilpailukykyä, maa-, metsä-, kala- ja puutarhatalouden sekä palvelualojen kehittämishankkeita, matkailuelinkeinon toimintaedellytyksiä, kalastuselinkeinojen toimintaedellytyksiä kasvattaen kalatalouden arvoketjun arvoa sekä uusiutuvien luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Edistetään vastuullisen ja uudistuvan ruokajärjestelmän kilpailukykyä ja alan yritysten vientiedellytyksiä.*

Uudenmaan ELY-keskuksen toimenpiteissä tähdätään kestäväan ja kilpailukykyiseen elinkeinotoimintaan. Suomen vahvuus on vastuullinen, turvallinen ja ympäristön kannalta kestävä toiminta niin alkutuotannossa, elintarviketuotannossa kuin matkailussakin. Tätä pyritään vahvistamaan ja hyödyntämään entistä paremmin alan yritysten kilpailuetuna.

Maaseuturahastosta rahoitetaan hankkeita, joilla edistetään elinkeinojen vastuullisuutta ja kilpailukykyä ja edistetään uusiutuvien luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Maaseuturahaston elvytysvaroja pyritään vuosina 2022 ja 2023 kotiuttamaan Uudellemaalle yritysten vihreän siirtymän ja digitalisaation edistämiseksi.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Elintarvikeketjun turvallisuus ja vastuullisuus (säädösten vaatimukset täyttävien elintarvikeketjun toimijoiden osuus), %	90	90	90	90

1.1.4 Saavutettavuuden edistäminen

Tavoite: *Väylänpidon toimenpiteet on kohdistettu asiakastarpeiden ja vaikuttavuuden perusteella. Myös alemman tieverkon kuntoon panostetaan.*

12.12.2022

Keskeisten asiakkuuksien (kansalaiset ja elinkeinoelämä) hallinta on otettu huomioon ja resursoitu Uudenmaan ELY-keskuksen organisaatiossa. Säännöllistä vuoropuhelua asiakastarpeista käydään mm. kuntien, maakunnan liittojen, HSL:n, kauppakamarien, yritysten ja järjestöjen edustajien kanssa ja vallitsevaa tilannetta arvioidaan vuosittaisten tyytyväisyysmittausten avulla.

Isompien parantamishankkeiden vaikuttavuutta arvioidaan monipuolisesti ja mm. ilmastovaikutuksia pidetään avoimesti esillä muiden vaikutusten ohella. Pienempien ja keskisuurten hankkeiden vaikutusten arviointia kehitetään ja hanke- ja toimenpidetarpeita pidetään ajan tasalla tarvekoreissa, joista suunnitteluun ja toteutukseen valitaan kohteita rahoituksen sallimissa puitteissa. Lisäksi edistetään erikseen pienempiä erityisesti liikenneturvallisuutta ja kestävästä liikkumisesta parantavia kohteita ja hankekokonaisuuksia. Etenkin pienten ja keskisuurten hankkeiden suunnitelmavalmiutta parannetaan tukemaan valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa määriteltäviä rahoituksen painopisteitä. Kestävä liikkuminen on tärkeä teema myös kaavoitukseen liittyvässä yhteistyössä.

Saavutettavuuden edistämässä painotetaan työ-, koulu- ja opiskelumatkojen sujuvuutta ja ennakoitavuutta, turvallisuutta sekä hiilineutraaliutta tukevan liikennejärjestelmän kehittämistä. Kaupunkiseuduilla painotetaan etenkin kestävien kulkumuotojen käyttöä edistäviä toimenpiteitä ja hankkeita yhteistyössä kuntien kanssa. Taajamien ulkopuolella pyritään edistämään joukkoliikenteen käyttöä edistävien kokeilujen sekä innovatiivisten, kestävien liikkumismuotojen syntymistä. Kehyskuntien liikkumispalvelujen kytkentä pääkaupunkiseudun raideliikenteeseen ja runkolinjoihin on tärkeää ja sitä pyritään edistämään rahoituksen ja yhteistyön keinoin.

Vuonna 2020 tehtyä Uudenmaan ELY-keskuksen toimivalta-alueen joukkoliikenteen palvelutasomäärittelyä ajalle 2021–2024 viedään täytäntöön tiiviissä yhteistyössä kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa. Tavoitteina on kytkeä joukkoliikenteen palvelutaso aikaisempaa enemmän muuhun liikennejärjestelmäsuunnitteluun sekä huomioida raideliikenteen vaikutukset alueen muuhun joukkoliikenteeseen entistä paremmin. Joukkoliikenteen rahoitusta suunnataan turvaamaan päivittäiset työ- ja opiskelumatkat suuremman kysynnän alueilla sekä joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvattamista ja joukkoliikennejärjestelmän kehittämistä tukeviin kokeiluihin ja kehittämishankkeisiin.

Koronapandemian jälkeisessä ajassa joukkoliikenteen toiminnassa tulee edistettäväksi matkustajien paluu joukkoliikenteeseen korona-ajan jälkeen. Lisäksi erityistä huomiota kiinnitetään toimiviin lippujärjestelmiin sekä matkaketjuihin. On havaittavissa, että korona-aika jonkin verran muutti ehkä pysyvästi työmatkamatkustamista ja vaatii lisää tietoa matkustuskäyttäytymisen muutoksen vaikutuksista.

Liikenneturvallisuuden parantaminen on keskeinen Uudenmaan ELYn toimintaa ohjaava tavoite. Tieliikenteen turvallisuutta parannetaan lukuisin liikenneturvallisuustoimin lähtien kunnossapidosta ja nopeusrajoituksista, aina suuriin hankkeisiin asti. Ajoneuvoliikenteen turvallisuutta, häiriötilanteiden vähentämistä ja sujuvuutta edistetään parantamalla sivistysturvallisuutta, rakentamalla uusia riista-aitoja sekä myötävaikuttamalla aktiivisesti telematiikan ja automaattisen nopeusvalvonnan lisäämiseen. Jalankulun, pyöräilyn ja mopon turvallisuutta sekä joukkoliikenteen pysäkkiyhteyksiä parannetaan rakentamalla turvallisempia kulkureittejä, rauhoittamalla ajoneuvoliikennettä sekä kokeilemalla

aktiivisesti uusia innovatiivisia ratkaisuja. Liikenneturvallisuutta parannetaan myös kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa tehtävän jatkuvan liikenneturvallisuustyön puitteissa. Liikenneturvallisuus on keskeinen varmistettava asia myös kaavaohjauksessa.

Maantieverkon kehittämisessä painotetaan etenkin kaupunkiseuduilla joukkoliikenteen sekä tavaraliikenteen olosuhteita. Kestävää liikennejärjestelmää tuetaan myös kävelyn ja pyöräilyn infrastruktuuria ja ylläpitoa kehittämällä. Kaupunkiseutujen ja taajamien ulkopuolella päätieverkon hyvän palvelutason lisäksi huolehditaan etenkin elinkeinotoiminnan kannalta tärkeän alemman tieverkon kunnosta.

Tieverkon korjausvelan vähentämisessä priorisoidaan elinkeinoelämälle keskeisiä kuljetusreittejä. Tavaraliikenne tieverkolla mahdollistetaan nykyistä paremmin poistamalla mm. kantavuus- ja korkeusrajoitteita. Myös HCT-yhdistelmien reittitiedot ja tarpeet tieverkolla huomioidaan. Raskaan liikenteen palvelualueiden toteuttamista pyritään jatkosakin edistämään sekä kaavoituksen että tienpidon toimenpiteillä, painopisteenä Helsingin seutu.

Uudenmaan ELY-keskus osallistuu aktiivisesti alueelliseen liikennejärjestelmätyöhön Uudenmaan, Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen alueilla. Ylimaakunnallisessa liikennejärjestelmäyhteistyössä tuomme esille etenkin pitkämatkaisen liikenteen tarpeita. Painotamme liikennejärjestelmäsuunnittelussa valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteita sekä toimenpiteiden vaikutusten arviointia. Joukkoliikenteen palvelutasotyö pyritään kytkemään aikaisempaa enemmän liikennejärjestelmäsuunnitelmiin.

Helsingin seudulla edistetään vuoden 2020 syksyllä solmitun MAL-sopimuksen (2020–2031) vuosille 2020-2023 sovittujen toimenpiteiden toteutusta ja edistetään sopimuksen mukaisia suunnitteluhankkeita. Erityisesti raskaan liikenteen palvelualueiden, pienten kustannustehokkaiden hankkeiden sekä pikaraitiotieverkon suunnittelussa ja toteutuksessa on ELYn ja kuntien yhteistyö tärkeää. ELY osallistuu aktiivisesti myös MAL 2023 -suunnitelman valmisteluun eri yhteistyöryhmissä ja huolehtii, että suunnittelussa otetaan huomioon myös valtakunnallisen liikennejärjestelmän tarpeet ja Liikenne12-suunnitelman tavoitteet. ELY toimii aloitteellisesti omaan toimivaltaan kuuluvien selvitysten ja suunnitelmien käynnistämiseksi osana MAL-suunnittelua. MAL-yhteistyötä tiivistetään myös muun valtion liikennehallinnon suuntaan.

Lahden seudulla edistetään kesällä 2021 solmitun MAL-sopimuksen liikenteeseen liittyviä toimenpiteiden toteutumista. Neuvotteluja vuonna 2023 toteutettavista ja suunniteltavista liikenteen pienistä kustannustehokkaista hankkeista jatketaan seudun kanssa. Uudenmaan ELY-keskus osallistuu aktiivisesti seuraavaan Lahden seudun MAL-sopimukseen tähtäävän kaupunkiseutus suunnitelman laadintaan. ELY-keskus lisäksi osallistuu ja osaltaan myös rahoittaa kaupunkiseutus suunnitelmaa palvelevien selvitysten laadintaa.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä maanteillä (kpl)	472	460	449	437

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Kansalaisten tyytyväisyys maanteiden palvelutason (asteikolla 1–5)	2,8	2,8	2,9	2,9
Raskaan liikenteen tyytyväisyys maanteiden palvelutason (asteikolla 1–5)	2,5	2,5	2,6	2,6

1.1.5 Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee

Tavoite: *Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee*

Vahvistetaan toimialaosaamista ja parannetaan osaavan työvoiman saatavuutta kohdennetusti osaavan työvoiman puutteesta kärsivillä toimialoilla. Tuetaan kumppaneita ja sidosryhmiä hyödyntämään ja ohjamaan asiakkaita aktiivisemmin nykyisiin laaja-alaisiin palveluihin ja tutkintotavoitteisiin koulutuksiin.

Mittari: *Osaamisen kehittämisen edistäminen alueella, jotta koulutus- ja osajatarjonta vastaavat elinkeinoelämän ja jatkuvan oppimisen tarpeisiin (sanallinen).*

Uudenmaan ELY-keskus tukee TE-toimiston toimialarakenteen tuloksellista toimintaa niin, että osaamistarpeet täsmentyvät ja niihin pystytään vastaamaan kohdennetusti.

Osaamista kehitetään monipuolisesti tiiviissä verkostossa asiakkaiden / työnhakijoiden, työnantajien, koulutuspalvelujen tuottajien sekä muiden keskeisten sidosryhmien kesken. Varmistetaan koulutuksen laatu ja vaikuttavuus työelämäyhteyksiä lisäämällä. Kohdennetaan yhteishankintakoulutusta erityisesti kohtaanto-ongelmasta kärsiville toimialoille.

Tehdään yhteistyötä myös alueen korkeakoulujen kanssa. Lisätään osaamista monipuolisesti myös täydennyskoulutustarpeeseen. Räätyä löydetään tarpeeseen vastaavia koulutusohjelmia, jotka mahdollisimman hyvin huomioivat opiskelijoiden aiemmin hankitun osaamisen. Pyritään sitouttamaan työnantajat jatkossa tukemaan oppimista työpaikalla.

Vaikutetaan siihen, että omaehtoisen koulutuksen opiskelupaikkoja olisi Uudenmaan alueella suhteessa nykyistä enemmän ja että tutkintotavoitteisen työvoimakoulutuksen volyyymi säilyisi vähintään ennallaan.

Mittari: *Elinikäisen ohjauksen palveluiden saatavuuden ja laadun seuraaminen ja kehittäminen (sanallinen).*

Uudenmaan ELY-keskuksen koordinoiman Elinikäisen ohjauksen yhteistyöryhmän ELO-toiminnan yhtenä painopisteenä on ohjausta tekevien tahojen vuorovaikutuksen tukeminen sekä tiedon välittäminen työllisyyspolitiikan muutoksista ELO-verkostolle. ELO-yhteistyöryhmä seuraa alueellisten Ohjaamojen toimintaa. Lisäksi pyritään verkostoyhteistyöllä parantamaan työnantajien ohjausosaamista ja -tietoisuutta, tavoitteena parantaa ohjaustyön saatavuutta työpaikoilla sekä seurata työelämässä tapahtuvan ohjauksen kehitystä ja tilaa. Jatkuvan oppimisen verkostotyö tukee osaltaan ELO-tavoitteiden saavuttamista. Yhteistyötä tehdään tiiviisti Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen kanssa.

Tavoite: *Maahanmuutolla ja kotouttamisella edistetään työllisyyttä, osaamista ja talouskasvua.*

Uudellamaalla on toimiva monialainen ekosysteemi, joka edistää eettistä kansainvälistä rekrytointia ja jo maassa asuvien vieraskielisten työllistymistä koulutusta vastaavalle alalle. Mahdollisimman moni maahanmuuttaja hyödyntää hänelle sopivimmat palvelut (esimerkiksi asettautumispalvelut tai kotoutumiskoulutus) sekä työssä olevat maahanmuuttajat voivat hyödyntää työpaikkasuomi tai –ruotsi koulutusta alakohtaisen kielitaidon kartuttamiseen. Mahdollisimman moni maahanmuuttaja, myös työperusteisesti Suomeen saapuva, voi Suomeen muuttaessaan osallistua omakieliseen orientaatiojaksoon, joka lisää hänen osallisuuttaan ja tietoja suomalaisesta yhteiskunnasta.

ELY hankkii Ukrainasta paenneille henkilöille TE-toimistojen ja myöhemmin mahdollisesti kuntakokeiluiden käytettäväksi neuvontapalvelun, jonka tavoitteena on monikanavaisesti tukea ja ohjata pakolaisia työnhaussa ja palveluihin ohjautumisessa.

ELY osallistuu omalta osaltaan työperusteisten oleskelulupaprosessien sujuvoittamiseen ja käsittelyn nopeuttamiseen mm. osallistumalla lainsäädännön kehittämishankkeisiin.

Uudenmaan kunnat ja niiden yritykset tuntevat valtakunnalliset ja alueelliset kansainvälistä rekrytointia ja vieraskielisten palkkausta tukevat palvelut ja hyödyntävät niitä aktiivisesti. Lisäksi yrityksille tarjotaan mm. monimuotoisuuskoulutusta, joka edistää yritysten kansainvälistymistä ja helpottaa muista maista tuodun osaamisen tunnistamista.

Talent Boost -kärkihankkeen tavoitteena on nostaa Suomen houkuttelevuus ja pitovoima osaajille ja heidän perheilleen uudelle tasolle. Painopisteenä yritysten kasvun ja kansainvälistymisen sekä TKI-toiminnan kärki- ja kasvualojen kannalta olennaiset osaajat samoin kuin työvoimakapeikkoalat. Uudenmaan ELY-keskus ja TE-toimisto osallistuvat aktiivisesti Talent Boost -toimintaan.

Uudenmaan ELY-keskus tekee laajaa verkostotyötä kotoutumisen edistämiseksi ja maahanmuuttajille tarkoitettujen palveluiden yhteensovittamiseksi. Erityisen tärkeää maahanmuuttajien huomioiminen on mm. TE-palveluiden uudistuksessa, hyvinvointialueiden palveluiden rakentamisessa sekä koulutuksen kehittämistyössä. Suomeen muutetaan erilaisista syistä ja myös esimerkiksi kansainvälistä suojelua saavien osaaminen on saatava entistä paremmin työmarkkinoiden käyttöön.

ELY-keskus huomioi kotoutumislain uudistuksen toimeenpanoon valmistautumisen varautumalla kokonaisvaltaisesti alueellisiin viranomaisvastuiden muutoksiin sekä omien

12.12.2022

lakisääteisten tehtäviensä osalta että tekemällä ennakoivasti tiivistä yhteistyötä eri kotoutumistoimijoiden kanssa, jotta siirtyminen uuteen kotoutumislakiin olisi kokonaisuudessaan mahdollisimman sujuvaa ja hallittua.

Mittari: *Panostukset kansainvälisten osaajien maahanmuuton lisäämiseksi ja osaamisen hyödyntämiseksi yritysten kasvussa ja kansainvälistymisessä (sanallinen).*

Uudenmaan ELY-keskus työskentelee aktiivisesti muiden toimijoiden kanssa kansainvälisen rekrytointimallin rakentamiseksi. Uudenmaan TE-toimistossa 1.9.2020 aloittanut kansainvälisen työnvälityksen yksikkö koordinoi TE-toimistojen osalta valtakunnallisen kansainvälisen rekrytointimallin kehittämistä. Uudenmaan TE-toimisto ja ELY-keskus tekevät tiivistä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa, jotta alueellinen työ voidaan yhteensovittaa mm. työllisyyden kuntakokeilujen ja alueellisen Talent Hub -toiminnan kanssa. Uudenmaan ELY-keskuksen tavoitteena on yhteistyön avulla selventää yhteisiä tavoitteita ja eri toimijoiden välistä tehtävänjakoa.

Uudenmaan ELY-keskus hankkii orientaatiojaksoja, kotoutumiskoulutusta sekä ammatillista koulutusta erilaisille kohderyhmille määrärahojen antamien mahdollisuuksien mukaisesti.

Uudenmaan ELY-keskus ja TE-toimisto ovat mukana valtakunnallisessa työlupaprosessien kehittämistyössä ulkomaalaislainsäädännön uudistamiseen liittyen. Maahanmuuttoasiain toimikunta päivittää alueelliset työlupalinjaukset säännöllisesti. Työlupalinjauksessa ammatit esitetään kesästä 2021 alkaen ISCO-luokituksen mukaisesti, mikä mahdollistaa omalta osaltaan työlupaprosessin automatisoinnin.

Uudenmaan TE-toimisto ja ELY-keskus tekevät yhteistyötä yrityksille suunnattujen palveluiden ja koulutusten (International House Helsinki, Work in Finland, työpaikka-suomi/ruotsi, Rekrykoulutukset, FEC-koulutukset) markkinoimisessa.

ELY-keskus tiedottaa ja viestii Team Finland -verkostossa sekä edistää yritysten ja kv-osaajien kohtaamista yrityskontakteissa. ELY-keskus huomioi kansainvälisen rekrytointin edistämisen tueksi rakennettavan Work in Finland -toiminnon kaikissa työvoiman maahanmuuttoon liittyvissä suunnitelmissaan, markkinoinnissaan ja kehittämistyössään.

ELY-keskus hyödyntää kansainvälisen rekrytointin palvelut sisältäviä EURES-palveluja täysimääräisesti tämän tehtäväkokonaisuuden strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi tekemällä yhteistyötä Uudenmaan TE-toimiston kanssa.

ELY-keskus vahvistaa yhteistyötä korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten kanssa, jotta voi paremmin markkinoida näiden palveluja yrityssektorin edustajille ja sitä kautta edistää kansainvälisten opiskelijoiden palkkaamista yrityssektorille.

ELY-keskus rakentaa hyviä yhteistyösuhteita Uudenmaan liiton ja myös pääkaupunkiseudun ulkopuolisten kuntien elinkeino-osastojen ja yritysten kanssa, jotta kansainvälistä rekrytointia tukevien palveluiden tunnettavuus kasvaa.

ELY-keskus seuraa aktiivisesti käynnissä olevien uudistusten (mm. TEPA24, sosiaali- ja terveysterveystoimet sekä Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus) etenemistä ja

tuo esille maahanmuuttajien asemaa tärkeänä asiakasryhmänä erityisesti Uudella-
maalla.

1.2 Tavoittelemme hiilineutraaliutta

1.2.1 Hiilineutraaliuden edistäminen

Tavoite: *Suomi on hiilineutraali vuonna 2035. Alueellisella ja paikallisella yhteistyöllä tuetaan siirtymistä hiilineutraalisuuteen, materiaalitehokkuuteen ja suljettuihin kiertoihin. Kehitetään joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä. Toimien vaikutuksina päästöt vähenevät.*

Uudenmaan ELY-keskuksen toiminta-alueen tärkeimpiä ilmastokysymyksiä ja ilmastorajapintoja tunnistetaan tehtäväkohtaisesti Pirkanmaan ELY-keskuksen kokoaman ilmastotiekartan avulla. ELY-ilmastoaasiantuntija-verkosto ja AVI/ELY-strategiapäälliköiden ja ohjaavien tahojen ilmastotyöryhmä tekevät yhteistyötä ilmastotiekartan tavoitteiden konkretisoinnissa ja kehittämisessä sekä viemisessä käytäntöön. Tiekartta-aineistoa päivitetään kaikki ELY-keskukset kattavalla verkostomaisella toiminnalla. Tiekartan lisäksi ilmastotyössä hyödynnetään myös muita alueellisia tietolähteitä sekä soveltuvin osin myös uusia työkaluja, esim. ilmastokestävä kaavoitus työkalua (KILVA). Toiminta-alueemme tärkeimpien sektorikohtaisten ilmastotoimien hahmottamisessa käytetään tarpeen mukaan myös SYKE:n päästötietopalvelua ja skenaariotyökalua sekä Hiilineutraali Uusimaa -tiekarttaa.

Lisätään vähähiilisyyttä tavoittelevaa ilmastovaikutusten arviointia (päästövähennykset, hiilinielut ja sopeutuminen) ja parannetaan sen laatua kaavoituksen edistämistehtävissä, YVA- ja SOVA-tehtävissä, valvonnassa ja muissa Uudenmaan ELY-keskuksen tehtävissä. Näihin tehtäviin palkataan vakituinen ilmastoaasiantuntija. Lisätään hiilivarastojen ja -nielujen määrää luonnonsuojelualueita perustamalla, ja samalla parannetaan ympäristön edellytyksiä sopeutua muuttuvaan ilmastoon. Uudenmaan ELY-keskuksen roolia ilmastoasioissa vahvistetaan vastuualueiden yhteisessä Ilmastotiimissä ja oman toiminnan hiilineutraalisuuteen tähtäävässä Etevästi ELYssä -tiimissä. Lisätään Uudenmaan ELY-keskuksen ja myös muiden ELY-keskusten ilmasto-osaamista sekä parannetaan ilmastovaikutusten arvioinnin laatua ILTSU-hankkeen avulla (Ilmastovaikutusten arviointi ja huomioon ottaminen ELY-keskuksen alueidenkäyttö- ja YVA-tehtävissä-hanke). Järjestetään ELY-keskusten ja myös kuntien asiantuntijoille käytännönläheisiä ilmastoklinikoita vaikuttavan ilmastotyön tueksi. Tehdään valtakunnallista ilmastoyhteistyötä ELY-keskusten ilmastoverkoston kautta.

Tavoitellaan kunnianhimoisesti ja uusia menetelmiä pilotoiden oman toiminnan hiilineutraalisuutta toimitilauudistukseen tähtäävässä Työympäristöhankkeessa. Oman toiminnan energia- ja materiaalitehokkuuteen sekä hiilineutraaliuteen tähtäävää työtä linjaavat Etevästi ELYssä -ympäristöohjelman tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit sekä hiilijalanjäljen seuraaminen laskennallisesti. Uudenmaan ELY-keskuksen työympäristöhankkeen hiilijalanjäljen laskenta on urauurtavaa toimintaa valtion kiinteistöissä, ja ELY-keskus pilotoi yhteistyössä Senaatti-kiinteistöjen kanssa uusia käytäntöjä ja menetelmiä, jotka voivat olla monistettavissa muihinkin Senaatti-kiinteistöjen toimitilahankkeisiin.

12.12.2022

Edistetään Uudenmaan ilmastotavoitteiden saavuttamista yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa, esimerkiksi toteuttamalla omalta osaltamme Uudenmaan liiton valmistelemaa joulukuussa 2020 hyväksyttyä Hiilineutraali Uusimaa -tiekarttaa, jonka valmistelussa olimme mukana. Uudenmaan hiilineutraaliustavoitetta ollaan kiristämässä vuoteen 2030. Jaetaan tietoa ilmasto- ja hiilineutraaliustavoitteista ja vaikutusten arvioinnista sekä näihin liittyvistä keinoista ja työkaluista toiminnanharjoittajille ja kunnille. Lisätään ilmasto- ja ympäristötietoisuutta Uudenmaan ympäristökasvatuksen ja -tietoisuuden edistämisyhdyssä eli Välke-ryhdyssä. Edistetään uusiutuvien energiantuotantomuotojen käyttöönottoa priorisoiden vihreän siirtymän hankkeiden ympäristöllisten menettelyjen yhteensovittamista ja sujuvia prosesseja.

Edistetään ennakollisella yhteistyöllä ja sujuvilla ympäristöviranomaisen prosesseilla vähähiilistä taloutta vahvistavia investointihankkeita. Kehitetään omaa toimintaa ja ympäristöhallinnon viranomaistehtäviä hiilineutraali- ja ilmastotavoitteet huomioden. Annetaan ympäristöllistä asiantuntija-apua TKI-hankkeiden edistämiseksi. Tuetaan yhteistyössä Uudenmaan liiton ja kuntien kanssa vihreää siirtymää, energiamurrosta sekä Uudenmaan selviytymissuunnitelmaan sisältyviä vähähiilisyystavoitteita. Venäjän hyökkäyssodan seurauksena energiamurros on vauhdittunut, ja edistämme omalla työllämme vihreää siirtymää ja energiantuotantoratkaisuja, jotka irrottavat maamme riippuvuuden fossiilisista polttoaineista.

Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) toimenpiteet on koottu Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelmaan. Toimintalinja 2 (Hiilineutraali Suomi) tavoitteena on edistää energiatehokkuustoimenpiteitä, kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä, kiertotalouteen siirtymistä sekä ilmastomuutokseen sopeutumista. Vuonna 2023 Uudenmaan EAKR-yritysrahoitus painottuu kiertotalouteen ja energiatehokkuustoimenpiteiden edistämiseen.

Liikenteen ilmastoasioissa jatketaan yhteistyötä ELY-keskusten liikennevastuualueiden välillä.

Liikenteen osuus Suomen kasvihuonekaasupäästöistä on viidennes, tästä maantieliikenteen osuus on 90 %. Uudenmaan ELYn tehtävänä on tukea kestävän liikkumisen mahdollistavaa eheää yhdyskuntarakennetta ja tehdä tavoitetta tukevia priorisointeja omassa toiminnassaan tienpidon ja joukkoliikenteen viranomaisena.

Joukkoliikenteen hankinnat tehdään tiiviissä yhteistyössä kuntien kanssa. Lainsäädäntö edellyttää, että kuntarajat merkittävästi ylittävän liikenteen kilpailuttaa toimivaltainen viranomainen. Kustannustehokkuuden ja toiminnallisuuden parantamiseksi ELY-keskuksen kilpailutuksiin sisällytetään jonkin verran myös kuntien sisäisiä yhteyksiä, joiden rahoituksesta vastaavat pääosin kunnat. Hankintoja tehdään yhdessä myös muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa. Kustannustehokkaan ja asiakaslähtöisen kokonaisuuden saavuttamiseksi alueellista yhteissuunnittelua pyritään edistämään ELY-vetoisesti entistä enemmän. Vuonna 2022 valmistui Länsi-Uudenmaan joukkoliikenteen järjestämistapaselvitys -raportti. Raportin valmistuttua keskustelut kuntien kanssa ovat jatkuneet, mahdolliset päätökset liikenteen järjestämistavasta tehdään vuoden 2023 aikana.

Parannamme ilmastovaikutusten huomioon ottamista hankearvioinneissa, liikennejärjestelmäsuunnittelussa ja hankkeiden ohjelmoinnissa.

12.12.2022

Tavaraliikenteen päästöjen vähentämiseksi edistetään tavaraliikenteen kuljetusten sujuvuutta sekä ylimääräisen ajon välttämistä ja pyritään mahdollistamaan suuret kuljetusyksiköt huomioimalla esimerkiksi saatavilla olevat HCT-reittitiedot. Myös raskaan liikenteen taukopaikkojen toteuttaminen optimaalisiin kohtiin tieverkkoa vähentää turhaa ajoa ja sitä kautta päästöjä. Taukopaikkaongelmaan pyritään vastaamaan MAL-sopimuksessa toteutukseen kohdennetun rahoituksen avulla.

Päästöjen vähentämiseksi ja hiilineutraalin liikenteen tavoitteen näkökulmasta on erityisen tärkeää myös pyrkiä tehostamaan tavaraliikenteen kuljetuksia. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi Uudenmaan ELY-keskus pyrkii edistämään raskaalle liikenteelle suunnattujen palvelujen saatavuutta niiden optimaalisella alueella, jotta kuljetusten reittioptimointi olisi mahdollisimman tehokasta ja ympäristöpäästöjä sitä kautta vähentävää.

Liikenneinfran rakennushankkeissa pyritään suunnittelussa ja toteutuksessa suosimaan kiertotaloutta mm. luonnonmateriaalien säästämiseksi ja löytämään uusiokäyttökohteita esim. betonimurskeelle. Parhaimmillaan voidaan materiaalivalinnoilla sitoa hiilidioksidia ja myös sitä kautta vähentää rakentamishankkeiden hiilijalanjälkeä.

Tienpidossa varaudutaan sään ääri-ilmiöihin, niin että yhteiskunnan perustoiminnot saadaan turvattua myös äkillisissä tilanteissa. Ilmastonmuutos edellyttää myös aiempaa suunnitelmallisempaa sään ääri-ilmiöihin varautumista koko liikennejärjestelmän tasolla.

Energiaa vaativat prosessit esim. päällystystöissä ovat jatkuvan tutkimuksen kohteena. Esimerkiksi lämpötilaa hallitusti laskemalla päällystemassan käsittelyssä voidaan säästää merkittävästi polttoöljyn kulutuksessa. Parhaimmillaan löydetään ratkaisuja, joissa tuotteen kestoajan aikaiset päästöt laskevat lisäämällä samalla kierrätystä.

Hankkeiden priorisoinnissa ilmastovaikutusten mukaanotto tekee tulevina vuosina tuloaan, mutta vaatii vielä tutkimista ja yhteisten menetelmien kehittämistä eri hanketyyppien kesken, infra-alan yhteisiä ponnistuksia yhteisten mittareiden luomiseksi sekä ELY-keskuksen henkilöstön osaamisen kehittämistä.

Liikenteen ympäristöasiat, etenkin tieliikenteen merkittävät päästövähennysvelvoitteet, vaativat laajempaa ja uudenlaista osaamista sekä henkilöresursseja. Tukea ilmastotyön käytännön toteuttamiseen tarvitaan Väyläviraston ja muun valtion liikennehallinnon suunnalta.

Teemme aktiivista yhteistyötä ohjaavien tahojen kanssa ja annamme oman panoksemme uuden strategiakauden ilmastotavoitteiden ja -mittarien valmisteluun.

Mittari: *Panostukset vähähiiliseen talouteen siirtymiseksi (sanallinen).*

Uudellamaalla maaseuturahoituksen painopisteenä on edistää hiilineutraaliutta, materiaalitehokkuutta ja suljettuihin kiertoihin perustuvia tuotantoprosesseja.

Lisätään ilmastovaikutusten arvioinnin esiin nostamista lausunnoissa ja päätöksissä ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueen tehtävissä.

ELY-keskus seuraa toiminta-alueensa kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä ja hiilineutraaliuden saavuttamista mm. SYKE:n kunta- ja ELY-keskuskohtaisen päästölaskentajärjestelmän/päästötietopalvelun avulla.

Turvataan vihreän siirtymän mukaisten etusijahankkeiden sujuvat viranomaismenettelyt ELY-keskuksessa ja lupaprosessien osalta yhteistyössä aluehallintoviraston kanssa.

1.2.2 Kiertotalouden ratkaisut

Tavoite: *Vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä.*

Uudenmaan ELY-keskus järjestää ja osallistuu kiertotaloushankkeiden ennako- ja viranomaisneuvotteluihin tavoitteena sujuvoittaa hankkeisiin liittyviä ympäristövaikutusten arviointi- ja ympäristölupamenettelyjä yhteistyössä valvonnan kanssa. Kaavoituksen edistämiseksi tuemme kiertotalousratkaisujen aluevarausten huomioimista kaavoituksessa. Ympäristölupien valvonnassa ohjaus ja neuvonta on priorisoitu yhdeksi päätehtäväksi.

Uudellemaalle syntyy todennäköisesti useita vihreään siirtymään liittyviä kiertotaloushankkeita EU:n kestäväen elvytyksen rahoituksella (RRF) sekä muina vihreän siirtymän hankkeina. Tällä hetkellä Uudellamaalla on käynnissä mm. seuraavia kiertotalousalan YVA-lain mukaisia käsittelyjä: Vantaalla kaksi rakennusjätteen kierrätyslaitosta sekä kylästäetyn jätepuun lämpökäsittelylaitos sekä Vihdissä ja Loviisassa maa-ainesten ja betonijätteen kierrätyskeskushankkeet. Hankkeiden ympäristölliset prosessit, kuten ennakkolinen yhteistyö ja valvonta sekä ympäristövaikutusten arviointi (YVA) toteutetaan sujuvin prosessein, ohjaten ja neuvoen ja hyvää yhteistyötä tehden. Energiamurros on näkynyt Uudellamaalla vahvasti energiantuotannon ja varastoinnin hankkeissa, joiden puitteissa toiminnanharjoittajille on annettu ohjausta ja neuvontaa erityisesti YVA-menettelyiden ja ennakkovalvonnan näkökulmasta. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on vauhdittanut energiamurrosta ja ympäristölupavalvonnassa priorisoidaan erityisesti energiantuotannon ja teollisuuden toimialojen toiminnanharjoittajille annettava ohjaus ja neuvonta toiminnan muutosta koskeissa asioissa. Kiertotalous on vahvasti läsnä ympäristövalvonnassa myös maa-ainesten, -rakentamisen ja ravinteiden kierron näkökulmasta.

Valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2027 on hyväksytty ja asettaa tavoitteet jätteen synnyn ehkäisylle. ELY-keskus seuraa ja edistää vastuulleen kuuluvien toimenpiteiden toteutumista ympäristövalvonnassa sekä perustettavien alueellisten yhteistyöryhmien avulla tukien valtakunnallisen jätesuunnitelman valmistelua, toimeenpanoa ja seuranta.

Uudenmaan ELY-keskus osallistuu maatalouden kiertotaloutta edistävien hankkeiden ohjausryhmiin ja edistää maatalouden ravinnekiertoa edistävien hankkeiden tulosten jalakauttamista Uudellamaalla. Kotieläintilojen valvonnassa ja yleisesti maanviljelijöiden koulutuksissa edistetään lannan ja kierrätysravinteiden hyödyntämistä. Uudellamaalla maaseuturahoituksen hankevalinnassa suositaan kiertotalouden toimialaa kehittäviä ja uusiin liiketoimintamahdollisuuksiin tähtääviä innovatiivisia kehittämishankkeita.

12.12.2022

Uusmaalaiset kierto- ja biotalousalan yritykset voivat hakea kasvuun ja kansainvälistymiseen liittyviin hankkeisiinsa Hämeen Rakennerahasto-ELY:n myöntämää kehittämisavustusta.

Uudenmaan liitto ja Uudenmaan ELY sekä Hämeen Rakennerahasto-ELY ovat neuvottelleet EAKR-rahoituskehyksen jakautumisesta alkaneelle ohjelmakaudelle. Uudellemaalle kohdennetaan EAKR-määrärahaa toimintalinjalle 2 (energiatehokkuus, hiilineutraalisuus ja kiertotalous) ja sitä on käytettävissä vuodelle 2023 noin 1,3 M€. EAKR-yritysrahoituksen erityistavoitteita kierrätetään vuosittain. Vuonna 2023 keskitytään kiertotalouden hankkeisiin.

Kiertotalouden tavoitteena on vähentää uusien luonnonvarojen käyttöä ja yrittää sen sijaan hyödyntää nykyiset materiaalit mahdollisimman tehokkaasti. Yhtenä keinona säästää uusiutumattomia luonnonvaroja bitumikaterouheen uusiokäyttöä on kokeiltu kevyen liikenteen väylien päällysteissä. Bitumikaterouheen uusiokäyttöä jatketaan soveltuvilla kohteilla ja tuotteesta kerätään lisää kokemuksia. Asfaltin uusiokäytön aste on erittäin korkea ELYn tienpäällystystoiminnassa ja toiminta on alalla jo vakiintunutta. Kierrätys-suolan käyttöä kokeiltiin liukkaudentorjunnassa Karkkilan alueella hyvin tuloksin. Kierrätys-suola toimii tavanomaisen tiesuolan tavoin ja on käyttöönotettavissa laajemminkin, jos se todetaan taloudellisesti kannattavaksi. Tavoitteena on, että uusiokäyttömateriaalien käyttöä laajennetaan Uudenmaan ELY-keskuksen liikennehankkeissa.

Uusiomateriaalien käytön pilotointia varten etsitään sopivia kohteita, joilla uusiomateriaalien käyttöä voitaisiin hallitusti edistää infrarakentamisessa soveltuvin osin. Uusiomateriaalien käyttö huomioidaan hankinta-asiakirjoissa mahdollisuuksien mukaan.

Uudenmaan ELY-keskuksessa on valmistumassa työympäristöhanke, jossa Pasilan Virastokeskuksen ELY/Kehä -työyhteisön fyysistä, sosiaalista ja digitaalista työympäristöä on suunniteltu uusiksi. Hanketta tehdään yhteistyössä Senaatti-kiinteistöjen kanssa. Fyysisen työympäristön osalta hankkeessa siirrytään monitilaympäristöön, ja luovutaan nimetyistä työpisteistä. Tässä fyysisen työympäristön uudistamisessa on kiinnitetty erityistä huomiota hankkeen hiilijalanjälkeen ja kiertotalouden mahdollisuuksiin. ELYn ja Senaatin yhteisestä aloitteesta hankkeen hiilijalanjälki on selvitetty poikkeuksellisen tarkasti, ja näiltä osin hanke toimii pilottina myös Senaatin tuleville hankkeille. Hankkeessa on kaikin puolin pyritty minimoimaan jätteen määrää, ja pyritty maksimoimaan materiaalien ja kalusteiden uudelleenkäyttöä ja kierrätystä. Hankkeen lähestyessä valmistumista näyttää siltä, että kalusteiden osalta päästään lähes kokonaan uudelleenkäyttöön. Myös rakennusurakoitsija on päässyt keskimääräistä parempaan tulokseen yhtäältä purkuvaiheen kierrätyksessä ja toisaalta rakentamisen materiaalivalintojen hiilijalanjäljen minimoisessa. Hankkeen merkitys kiertotalouden näkökulmasta on Uudenmaan ELY-keskukselle kahtalainen. Yhtäältä, hankkeessa aidosti minimoidaan yhden remontti-hankkeen tuottamaa hiilijalanjälkeä ja käytetään kiertotalouden mahdollisuuksia. Toisaalta hanke on myös työyhteisön oppimisprosessi. Olemme aktiivisesti mukana rakennuttajan, urakoitsijan, alihankkijoiden ja palveluntuottajien kanssa suunnittelemassa ja toteuttamassa hanketta. Tällöin kiertotalouden mahdollisuudet, esteet, mittaamisen ongelmat ym. näyttävät hyvin konkreettisesti. Tätä kokemusta pystymme todennäköisesti hyödyntämään tulevaisuudessa myös omassa substanssityössämme infran ylläpitäjinä, rahoittajina ja muussa virkatyössä.

Mittari:

Yhdyskuntajätteen *kierrätyksen edistäminen (sanallinen)*.

12.12.2022

Uudenmaan ELY-keskus edistää yhdyskuntajätteen kierrätystä valvontavastuullaan olevien, yhdyskuntajätettä vastaanottavien ja hyödyntävien laitosten valvonnassa mm. ohjeistuksen ja neuvonnan keinoin. Tämän lisäksi ELY-keskus edistää kierrätystä mm. nimitämällä alueellisen ympäristökasvatuksen ja -tietoisuuden edistämisyhmän. Lisäksi Uudenmaan ELY-keskus kehittää viraston omaa toimintaa Etevästi ELYssä -ohjelman avulla, joka on viraston oma ympäristö- ja energiatehokkuusohjelma. Uudenmaan ELY-keskus on perustanut syksyllä 2022 yhdessä eteläisen alueen ELY-keskusten kanssa jätelain mukaisen yhteistyöryhmän, joka osaltaan edistää ja tukee valtakunnallisen jätesuunnitelman valmistelua toimeenpanoa ja toimeenpanon seurantaa kuten toimittaa ympäristöministeriölle tarpeelliset tiedot mm. alueen jätteenkäsittelykapasiteetista ja alueellisen jätehuollon järjestämisestä.

ELY-keskus osallistuu valtakunnallisen jätesuunnitelman ELY-keskusta koskevien tavoitteiden toteuttamiseen, kuten jäte- ja tuotetietojärjestelmien kehittämiseen, jäteraportoinnin valvonnan vahvistamiseen, materiaalitehokkuuden huomioon ottamisen tehostamiseen ympäristöluvista ja Ei enää jätettä -menettelyjen kehittämiseen.

1.2.3 Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista

Tavoite: *Varmistetaan, että alueilla tehtävät ratkaisut ovat kestäviä muuttuvassa ilmastossa. Vaikutetaan alueen maaseutuun ja maatalouteen, vesitalouteen sekä maankäyttösektoriin liittyviin maankäyttöä ja kaavoitusta ohjaviin prosesseihin tulvariskien hallinnan, maankäyttösektorin ilmastotavoitteiden sekä maaperän hiilensidonnan edistämiseksi.*

Lisätään vähähiilisyttä tavoittelevaa ilmastovaikutusten (päästövähennykset, hiilinielut ja sopeutuminen) arviointia ja huomioon ottamista kaavoituksen edistämistehtävissä, YVA- ja SOVA-tehtävissä, valvonnassa ja muissa Uudenmaan ELY-keskuksen tehtävissä. Lisätään hiilivarastojen ja -nielujen määrää luonnonsuojelualueita perustamalla, ja samalla parannetaan ympäristön edellytyksiä sopeutua muuttuvaan ilmastoon. Edistetään maa- ja metsätalouden vesiensuojelua ja vesienhallintaa. Suunnitellaan ilmasto-kestävät vesienhoidon toimenpiteet ja edistetään niiden toteutumista mm. vesiensuojelun tehostamisohjelman avustuksilla. Varmistetaan, että maankäytössä, kaavoituksessa ja rakentamisessa huomioidaan tulvariskit, hulevesien kestävä käsittely sekä vesihuollon riskien hallinta mm. antamalla suosituksia alimmista rakentamiskorkeuksista sekä huolehtimalla siitä, että kaavoituksessa annetaan riittävät määräykset hulevesien käsittelystä, viivytyksestä ja johtamisesta sekä vesihuollon järjestämisestä.

Uudenmaan ELY-keskus tavoittelee kestävien liikkumisen kulkumuotojen osuuden kasvattamista parantamalla kävelyn ja pyöräilyn, joukkoliikenteen infran ja mm. liityntäpysäköinnin infrastruktuuria. Joukkoliikennepalvelut suunnataan alueille, joissa käyttäjäpotentiaalia on eniten.

Kestävää kaupunkikehitystä edistetään yhteistyössä kuntien, maakuntaliittojen, HSL:n, joukkoliikenneviranomaisten ja muiden valtion liikenneviranomaisten kanssa.

Edistämme Helsingin seudun sekä Lahden seudun MAL-suunnitelman ja -sopimuksen täytäntöönpanoa.

1.2.4 Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila

Tavoite: *Luonnon monimuotoisuus vahvistuu toteuttamalla METSO-ohjelmaa sekä käynnistämällä elinympäristöjen tilan parantamisen toimintaohjelman mukaisia kunnostus- ja hoitohankkeita. Tehostetaan vieraslajien torjuntaa ja seuranta toteuttamalla haitallisten vieraslajien hallintasuunnitelmia.*

Uudenmaan ELY-keskus toteuttaa METSO-ohjelmaa ja elinympäristöjen kunnostus- ja hoitohankkeita osana elinympäristöjen tilan parantamisen toimintaohjelmaa (Helmi-ohjelmaa) painottaen lintuvesien ja perinnebiotooppien kunnostuksia. Toteutetaan vieraslajien hallintasuunnitelmia.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Luonnonsuojelualueiden toteutus (ha)	700	750	750	750

Mittari: *Luontotyyppien ja lajisuojelun edistäminen (sanallinen).*

Jatketaan Helmi-ohjelman rahoituksella kunnostushankkeita luontotyyppien ja lajisuojelun edistämiseksi Uudellamaalla. Koordinoidaan lintuvesien kunnostusta Uudenmaan, Kaakkois-Suomen ja Hämeen ELY-keskusten alueilla. Uudellamaalla toteutetaan 7 lintuvesikohteen kunnostus. Perinnebiotooppien kunnostusta ja hoitoa tehdään 15 kohteella (120 ha) ja lisäksi 15 uuselinympäristöllä. Metsäisten elinympäristöjen hoitoa tehdään 15 kohteella. Pienvesien ja rantaluonnon kunnostuksia toteutetaan 10 kohteella. Perustetaan 100 ha suojelualueita soille. Toteutetaan valtakunnallinen Kunta- ja Järjestö-Helmi valtionavustushaku sekä valvotaan ja ohjataan jo käynnissä olevia hankkeita. Toteutetaan Natura IX-päätöksen edellyttämät valmistelutoimet. Toteutetaan uhanalaisten lajien hoito- ja selvityshankkeita lajisuojelun priorisointineuvottelujen pohjalta. Tehdään kiireellisimpiä erityisesti suojeltavan lajin esiintymispaikan ja luontotyyppien rajauspäätöksiä 5 kpl. Uhanalaisten luontotyyppien ja lajien suojelua edistetään myös kaavoituksen keinoin. Käynnistetään Uudenmaan alueellisen bd-ohjelman laatiminen, jos siihen esitetty määräraha saadaan.

Tavoite: *Vesien tila paranee edistämällä vesien- ja merenhoidon suunnitelmien, niiden toimenpideohjelmien ja vesiensuojelun tehostamisohjelman toteutusta. Vesien ja meren hyvän tilan saavuttamiseksi edistetään maa- ja metsätalouden vesiensuojelua, rakennettujen vesien monimuotoisuutta sekä vesihuollon riskien hallintaa. Sovitetaan yhteen vesistöjen käytön, hoidon ja suojelun muuttuvat tarpeet mukaan lukien vaelluskalojen elinkierroksen elvyttäminen, metsien ja peltöjen vesitalous ja tulvasuojelu sekä riskien hallinta muuttuvassa ilmastossa.*

12.12.2022

Edistämme vesienhoidon ja merenhoidon toimenpideohjelmien mukaisia toimenpiteitä Uudellamaalla yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Avustamme vesistöjen kunnostuksia ja kunnostusverkostojen toimintaa käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa. Toteutamme tulvariskien hallintasuunnitelmia. Koordinoimme vesienhoidon suunnittelua Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueella. Suunnittelemme vesistöjen ja rannikon tulvariskien hallintaa ja edistämme toimenpiteiden toteuttamista tulvariskien vähentämiseksi, huomioiden myös vesihuollon riskien hallinnan muuttuvassa ilmastossa. Valmistaudumme seuraavan vesien- ja merenhoidon suunnittelukauden aloittamiseen ja osallistumme valtakunnallisten työryhmien toimintaan sekä tiedonhallinnan uudistamiseen (PISARA).

Mittari: *Itämeren ja vesien hyvä tila (sanallinen).*

Maatalouden toimenpiteiden toimeenpanoa edistetään Uudellamaalla osallistumalla maatalouden vesiensuojelua koskeviin hankkeisiin (ml. Kipsi-hanke), edistämällä uusia hankkeita sekä osallistumalla viljelijöille järjestettäviin koulutustilaisuuksiin. Tilaisuuksia järjestetään läsnä - ja etätilaisuuksina molemmilla kotimaisilla kielillä, koko toiminta-alueen kattavasti. Vaikutetaan siihen, että viljelijät ottaisivat mahdollisimman laaja-alaisesti käyttöön uuden CAP-kauden tarjoamat vesistöjen suojelua edistävät toimenpiteet. Metsätalouden vesienhoitoa edistetään osallistumalla koulutukseen ja neuvontaan keskittyvän metsätalouden vesiensuojeluhankkeen valmisteluun. Haja-asutuksen toimenpiteet eivät ole edenneet aikataulussa muuttuneesta lainsäädännöstä ja kuntien resurssitilanteesta johtuen. Toimeenpanoa edistetään yhteistyössä kuntien kanssa. Pistekuormituksen osalta vesienhoidon täydentävät toimenpiteet koskevat erityisesti poikkeus- ja häiriötilanteiden hallintaa ja niistä johtuvien vesistövaikutusten minimointia. Tätä kehitetään edelleen luvituksen ja valvonnan keinoin. Vesistökunnostuksen, rakentamisen ja säännöstelyn osalta toimeenpano on edistynyt lisääntyneiden määrärahojen ansiosta. Toimeenpanoa hidastaa erityisesti vesilain mukaisten lupien pysyvyys ja sitoutuneiden hanketoimijoiden puute. Kunnostustoimintaa pyritään vauhdittamaan Uudenmaan vesistö-kunnostusverkoston ja muiden verkostojen avulla. Vesien- ja merenhoidon toimeenpanoa kunnissa edistetään vuonna 2022 käynnistyneessä yhteistyöhankkeessa. Osallistutaan vesienhallinnan pilottiin Espoon Pitkjärven valuma-alueella. Pohjavesiä koskevien toimenpiteiden toteutusta edistetään mm. kuntakohtaisilla pohjavesien suojeluun ja suojeluohjelmiin liittyvillä kokouksilla. Vesien- ja merenhoitoa edistetään 20 tilaisuudessa. Tiestön parantamishankkeissa pohjavesiensuojelu huomioidaan yhtenä osana jo suunnitteluvaiheessa.

Mittari: *Vesistökunnostusten edistäminen (kpl/kpl) (sanallinen).*

Edistämme vesistöjen kunnostamisen verkostoitumista ja toimenpiteiden toteutusta Uudenmaan vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmän puitteissa sekä neuvomalla toimenpiteitä toteuttavia tahoja ja osallistumalla hankkeiden suunnitteluun ja ohjausryhmiin. Avustamme kunnostus- ja verkostoitumishankkeita vesiensuojelun tehostamisohjelman ja muun rahoituksen puitteissa sekä tiedotamme aktiivisesti rahoitusmahdollisuuksista. Uusia kunnostushankkeita aloitetaan 20 ja 20 hankkeessa jatketaan työtä tai hanke valmistuu. Avustettavien hankkeiden määrä täsmentyy, kun syksyn 2022 avustushakemukset on saatu.

1.2.5 Kestävä kaupunkikehitys

Tavoite: Tuetaan kestävästä kaupunkikehitystä. Kaupunkiseutujen kestävyys ja elinympäristön laatu paranevat. Kehitys kaupunkiseutujen ja maaseudun välillä on toisiaan tukevaa ja vuorovaikutteista. Kestävä alue- ja yhdyskuntakehitys ja kehittyvät liikennepalvelut ja toimivat yhteydet edistävät ihmisten arjen sujuvuutta ja elinkeinojen toimintaedellytyksiä ja mahdollistavat eri alueiden vahvuuksien ja voimavarojen hyödyntämistä kaikkialla maassa/erityyppisillä alueilla.

Uudenmaan ELY-keskus huolehtii valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden sekä maankäyttö- ja rakennuslain sisältövaatimusten välittymisestä kuntakaavoitukseen ja muuhun alueiden käyttöä koskevaan viranomaistyöhön. Tuetaan proaktiivisesti kuntia välittämällä ajankohtaista tietoa.

Uudenmaan maaseuturahoituksen tavoitteena on elinvoimainen maaseutu ja sen taajamat, ja kaupunkialueiden ja maaseudun vuoropuhelun edistäminen. Esimerkkinä lähiruuan ja lähimatkailemisen edistäminen ja paikallisten toimintaedellytysten parantaminen Leader-toiminnan avulla.

Uudenmaan ELY-keskus tavoittelee kestävien liikkumisen kulkumuotojen osuuden kasvattamista parantamalla kävelyn ja pyöräilyn, joukkoliikenteen infran ja mm. liityntäpysäköinnin infrastruktuuria. Joukkoliikennepalvelut suunnataan alueille, joissa käyttäjäpotentiaalia on eniten. Toimiva joukkoliikenne mahdollistaa osaavan työvoiman saatuuden laajalta alueelta.

Kestävästä kaupunkikehitystä edistetään yhteistyössä kuntien, maakuntaliittojen, HSL:n, joukkoliikenneviranomaisten ja muiden valtion liikenneviranomaisten kanssa.

Edistämme Helsingin seudun sekä Lahden seudun MAL-suunnitelman ja -sopimuksen täytäntöönpanoa.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Palvelujen ja joukkoliikenteen järjestämistä tukeva taajamarakenne (vähintään 20as/ha alueella asuvan väestön osuus koko kaupunkiseudun väestöstä (%)) (TA)	80,3	80,4	80,6	80,8

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

Mittari a): Alueiden kehittämisen painopisteet (sanallinen).

12.12.2022

Uudenmaan ELY-keskus edistää valtioneuvoston aluekehittämispäätöksen (ALKE-päätös) ja maakuntaohjelman toimeenpanoa sekä osallistuu osaltaan aluekehittämisskusteluprosessiin.

ELY-keskus on ollut aktiivisesti mukana laatimassa Uudenmaan tilannekuvaa ja alueellista selviytymissuunnitelmaa. Uudenmaan ELY tukee esimerkiksi yhteistyössä Uudenmaan liiton ja kuntien kanssa vihreää siirtymää, energiamurrosta sekä Uudenmaan selviytymissuunnitelmaan sisältyviä vähähiilisyystavoitteita. Osallistutaan Uudenmaan ALKE-keskusteluihin.

Liikennevastuualueen osalta Uudenmaan ELY on tarvittaessa mukana myös Kanta- ja Päijät-Hämeiden alueiden keskusteluissa.

Uudenmaan liitto ja Uudenmaan ELY sekä Hämeen Rakennerahasto-ELY ovat sopineet EAKR-rahoituskehysten jakautumisesta alkaneelle ohjelmakaudelle.

Uudenmaan ELYn strategian ilmiöt ja tavoitteet ovat linjassa valtakunnallisen aluekehittämispäätöksen painopisteiden kanssa.

ELY-keskuksen ja TE-toimiston palvelujen (mm. osaava työvoima, yrittäjyys, elinkeinon kehittäminen) suuntaamisessa huomioidaan valtakunnalliset ja alueelliset aluekehittämistä koskevat painopisteet ja linjaukset.

ELY-keskus ja TE-palvelut omilla välineillään tukevat valtion ja yliopistokaupunkien sopimuksellisuutta ekosysteemien kehittämisessä.

Uudenmaan maaseudun kehittämissuunnitelma 2023–2027 on laadittu kansallisten tavoitteiden ja ohjeiden mukaisesti, alueen sidosryhmien laajassa yhteistyössä ja alueen erityistarpeet huomioiden.

Mittari b): *Alueidenkäytön edistämisen painopisteet (sanallinen).*

Uudenmaan ELY-keskus edistää yhdyskuntarakenteen tiivistämistä joukkoliikenteen, erityisesti raideliikenteen äärellä. Samalla huolehditaan hyvän elinympäristön näkökulman sisällyttämisestä yleis- ja asemakaavoitukseen. Yhdyskuntarakennetta tiivistettäessä huolehditaan kulttuuriympäristön huomioon ottamisesta, melun torjunnan ja ilman laadun turvaamisesta sekä palvelurakenteen tasapainoisesta kehittämisestä. Kaavaratkaisut edistävät luonnon monimuotoisuuden vahvistamista. Koulutetaan kuntien päättäjiä maankäyttö- ja rakennuslain sisällöstä. Kehittämiskeskusteluissa painotetaan ajankohtaisia teemoja ja yksilöllisesti kunnan maankäytön suunnittelun keskeisiä ja strategisesti tärkeitä kysymyksiä, sekä varmistetaan maankäyttö- ja rakennuslain sisällön sekä VAT:ien välittyminen suunnitteluun ja päätöksentekoon. Tavallisesti käydään läpi seuraavia teemoja: ilmastonmuutos, kaavojen maakuntakaavan mukaisuus, liikennejärjestelmän toimivuus, viheryhteydet, yhdyskuntarakenteen eheys, pinta- ja pohjavesien suojele sekä vesienhoito, maakunnalliset maa-aines- ja jätehuoltoasiat.

1.3 ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite

Strategisten tulostavoitteiden lisäksi ELY-keskus toteuttaa aluekohtaisia strategisia tavoitteita olemassa olevien määrärahojen puitteissa. Kaikki ELY-keskuksen tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, AVI-ELY-strategia-asiakirjaan, eri hallinnonalojen strategioihin, EU-osarahoitteisiin ohjelmiin ja suunnitelmiin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämispäätöksen ja maakuntaohjelmien linjaukset.

2 Toiminnallinen tuloksellisuus

2.1 Asiakkuudet, digitalisaatio ja yhteiset toimintatavat

Tavoite: *ELY-keskukset sitoutuvat aktiivisesti toimintansa uudistamiseen ja ottavat järjestelmät käyttöön, kehittävät osaamistaan, hyödyntävät tietoa päätöksenteossaan ja toimintansa kehittämisessä. ELY-keskuksen kehittämisen painopisteiden ja toiminnan osalta toteutetaan säännöllisesti CAF-arviointi. ELY-keskus viestii palveluistaan ja toiminnastaan laadukkaasti, oikea-aikaisesti ja ymmärrettävästi osallistuen aktiivisesti yhteiskunnalliseen vuoropuheluun.*

Uudenmaan ELY-keskus käyttää CAF arviointia oman toimintansa kehittämiseen. Itsearviointi toteutettiin joulukuussa 2020. Arvioinneista nousseita kehittämiskohteita seurataan ja toteutetaan käyttäen työkaluna kehittämissalkkua. Vuorotellen CAF-arvioinnin kanssa toteutettu COSO ERM-itsearviointi korvataan KEHA-keskuksessa, ELY-keskuksissa ja TE-toimistoissa johdon laajalla arvioinnilla, joka toteutetaan ensimmäisen kerran syksyllä 2022.

Hyvä yhteiskunnallisen vuoropuhelun rooli ELY-keskuksille on sellainen, jossa ollaan luomassa yhteistä tilannekuvaa ja antamassa asiantuntijuutta keskusteluihin. Uudenmaan ELY-keskus laatii vuosille 2020–2023 viestintäsuunnitelman, joka omalta osaltaan tukee strategian toteuttamista.

ELY-keskukset osallistuvat aktiivisesti uuden strategiakauden valmisteluun ja erilaisten aluehallinnon rakennevaihtoehtojen määrittelyyn sekä arviointiin. Tuomme ennakoivasti ohjaavien tahojen käyttöön tietoa alueiden tilasta ja aluehallinnon toimintaa koskevista mahdollisuuksista ja kipupisteistä.

E-vastuualueen Työllisyys ja kotoutuminen -yksikössä päivitetään ja toteutetaan yksikön osaamisen kehittämisen suunnitelmaa niin, että osaaminen vastaa nykyisiin ja tuleviin tarpeisiin ja tukee muutosvalmiutta ja jatkuvaa kehittymistä. Työllisyyteen ja kotoutumiseen liittyvissä tehtävissä toteutetaan myös yksikön omaa viestintäsuunnitelmaa. Yhteistyöverkostojen, kuten kuntakokeilujen, kanssa kehitetään viestintäkäytäntöjä niin, että tarvittava tieto on oikea-aikaisesti saatavilla.

12.12.2022

ELY-keskus osallistuu aktiivisesti TE24-valmisteluun Uudellamaalla yhdessä Uudenmaan liiton kanssa luoden osaltaan yhteistyörakenteita, pitäen aktiivisesti yhteyttä alueen kuntiin ja jakaen tietoa mm. omasta toiminnastaan sekä hankintatoimen tilanteesta, osaamisesta ja vaatimuksista

L-vastuualueella vuodesta 2019 käytössä ollut ELY-keskusten yhteinen hankkeiden hallintajärjestelmä (HHJ) sähköistää ja nopeuttaa prosesseja ja lisää tuottavuutta.

Vuonna 2020 TEM päätti sijoittaa Uudenmaan ELY-keskukseen E-vastuualueelle työpolitiikan hankintojen kehittämistoimen (sis. HHJ-järjestelmän pääkäyttäjän tehtävän) valtakunnalliseen työvoima-, osaamis- ja yrityspalvelujen hankintojen digitaalisuuden ja prosessien kehittämiseen.

ELY-keskus sitoutuu osallistumaan KEHA-keskuksen koordinoiman digikehitysohjelman yhteiseen kehittämiseen ja palvelujen digitalisaatioon. Uudenmaan ELY ottaa käyttöön ohjelman tuottamia ratkaisuja ja sitoutuu tukemaan niiden käyttöä virastoissa.

Keskitettyihin ja erikoistumistehtäviin liittyvä kehittäminen on avattu erillisissä muistioissa.

Tavoite: *ELY-keskuksen palvelut ja palveluprosessit ovat tehokkaita, helposti saavutettavissa, asiakastarpeet huomioivia ja asiakkaiden yhdenvertaisuudesta huolehditaan. ELY-keskusten asiakkuusstrategian toimeenpanoon sitoudutaan. Palveluiden laatua arvioidaan toimialaohjauksessa. Lisätään innovatiivisten hankintojen käyttöä. Edistetään sosiaalisten, ilmasto- ja kestävä kehityksen tavoitteiden toteutumista julkisten hankintojen kautta. Saumattomat palveluprosessit mahdollistavat yritystoimintaa ja tukevat uuden yritystoiminnan syntymistä.*

Uudellamaalla julkista työnvälitystoimintaa tukevaa ostopalvelutoimintaa kehitetään edelleen: selkeytetään ELY-keskuksen sisäisiä vastuita, palveluhankinnan suunnittelu- ja johtamisprosessia sekä panostetaan erityisesti sopimusten valvontaan ja sitä tukevaan henkilöstön osaamiseen. Lisäksi kehitetään hankintojen yhteistyöprosesseja TE-toimiston ja työllisyyden kuntakokeilujen kanssa. Julkisissa hankinnoissa keskeisenä tavoitteena on hakea ennakkoluulottomasti toteutusmalleja, jotka tukevat aiempaa paremmin yksityisten palvelumarkkinoiden elinvoimaisuutta, hankintojen tulosperusteisuutta sekä vaikuttavuutta. Tavoitteen saavuttamisessa hyödynnetään sekä omaa selvitys- ja tutkimustietoa että muuta tutkimusaineistoa.

Yrityspalveluissa Uudenmaan ELY-keskus tarjoaa omia palveluja, Hämeen ELY-keskuksen (RR-ELY) kautta saatavia palveluja ja lisäksi teemme tiivistä yhteistyötä Uudenmaan TE-toimiston yrityspalvelujen kanssa. Tämä mahdollistaa saumattoman kasvupolun yrityksille niin perustamisvaiheessa kuin jo vakiintuneillekin yrityksille. ELY-keskuksen yrityskoulutukset ja maaseuturahoitus tarjoavat välineitä alkavien yritysten tueksi. TE-toimiston palveluprosessi tuo tarvelähtöisesti yrityksen ulottuville ELYn ja Team Finlandin palvelut ja tietoa myös yhteistyökumppaneiden palveluista.

Uudenmaan ELY-keskus on ottanut käyttöön ympäristöasioiden yhtenäisten toimintatapojen käyttöönottoon liittyvän, valtakunnalliseen YM:n rahoittamaan ELY-keskusten ja aluehallintovirastojen OHKE-hankkeessa valmistellut toimintatavat, joiden avulla paran-

12.12.2022

netaan Y-vastuualueiden ja aluehallintovirastojen yhteistyötä ja vuorovaikutusta huomioiden toiminnan asiakaslähtöisyys ja toimintatapojen yhtenäistäminen valtakunnallisesti. Toimintatapojen toimivuutta ja kehittämistarpeita seurataan yhteistyössä eteläisten ELY-jen ja ESAVIN kanssa.

Asiakkaiden yhdenvertaisuudesta huolehditaan.

Valtakunnallisesti keskitetyt asiakaspalvelukeskukset helpottavat asiakkaiden yhteydenottoja ja nopeuttavat palvelua. Liikennetehtävien osalta palvelua täydentää L-aspan karttapohjaiset työkalut.

Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueella tehdään kolmen vuoden välein valtakunnallisesti Väyläviraston koordinoimana suunnittelukategorian palveluntuottajien yhteistyö ja hankintaosaamisen sidosryhmätutkimus (aiemmin innovaatiomittaus). Tutkimuksella pyritään löytämään kehittämiskohteita, joilla hankinnat saadaan kannustaviksi ja laadukkaiksi ja sitä kautta markkinoiden parhaat tekijät mukaan ELYn hankkeisiin.

Tavoite: *ELY-keskukset edistävät osaltaan uuden teknologian hyödyntämistä joustavan ja paikkariippumattoman työskentelyn mahdollistamiseksi.*

Uudenmaan ELY-keskus käyttää etätyömahdollisuuksia ja uutta teknologiaa monipuolisesti, ja siten mahdollistaa paikkariippumatonta työskentelyä. Uuden teknologian hyödyntämistä joustavan ja paikkariippumattoman työskentelyn mahdollistamiseksi tarkastellaan ja kehitetään edelleen erityisesti UUD ELYn Työympäristöhankkeessa, joka toteutettiin 2020–2022, ja jonka havaintoja päästään vuonna 2023 hyödyntämään.

Uudenmaan ELY-keskus edelleen kehittää paikkariippumattoman työskentelyn edellytyksiä ja käytäntöjä huomioiden valtionhallinnon säännöt ja ohjeet.

Ylipäänsä, korona-ajan myötä muuttuneen työn tekemisen tavan vaikutuksia pitää arvioida sekä tuloksellisuuden, taloudellisen, tuottavuuden, asiakastyytyväisyyden että henkilöstön hyvinvoinnin näkökulmasta.

Uudenmaan ELY-keskus jatkaa ympäristölupien valvonnassa koronaepidemian aikana käyttöön otettuja uusia toimintatapoja määräaikaistarkastusten toteuttamiseen etä- ja läsnätarkastuksen yhdistämisenä.

Maaseutuyksikön valvonta pohjautuu jatkossa monitorointiin (satelliittipohjaiseen tulkinnaan) ja viljelijän käyttämään sovellukseen, jolla voidaan reaaliaikaisesti kommunikoida ELY-keskuksen ja viljelijän välillä.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
ELY-keskusten sidosryhmien kokonaistyytyväisyys (TA)	>4	>4	>4	>4

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
ELY-keskuksen asiakas-palvelutyytyväisyys (kokonaistulos) (TA)	>4	>4	>4	>4

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

Mittari: *Innovatiiviset julkiset hankinnat (sanallinen).*

Uudenmaan ELY-keskus pyrkii jatkuvasti kehittämään hankintojaan tavoitteena parempi vaikuttavuus. Myös uusia ja innovatiivisia malleja palveluiden tuottamisessa kokeillaan resurssien puitteissa.

Tulosperusteisten hankintojen vaikuttavuutta pyritään kehittämään. Uudenmaan ELY-keskus hyödyntää vertailevaa asetelmaa palvelujen palkkiomallien kehittämiseksi. Jaetaan tietoa toimivista ostopalvelumalleista.

Väyläviraston koordinoimassa palveluntuottajien sidosryhmätutkimuksessa selvitetään kolmen vuoden välein L-vastualueen suunnittelukategorian yhteistyö ja hankintaosaamisen tasoa kyselytutkimuksella. Tavoitteena on parantaa edellisen tutkimuksen tulosta.

Yhtenä käytännön esimerkkinä: Uudenmaan ELY-keskus toteutti Vanajan sillan uusimiseen liittyvän rakentamisen valmistelun (suunnittelu, tarkastus, hyväksyminen ja rakentaminen) tietomallipohjaisesti integroidulla projektiorganisaatiolla. Hankinnalla edistettiin tietomallintamisen käyttöönottoa rakenteen elinkaaren alusta lähtien, jonka johdosta nähtiin mahdollisuuksia digitalisaation hyödyntämiseksi myös omaisuudenhallinnassa. Vaikka hankinta ei euroissa mitattuna ollut suuri, sillä uskotaan olevan merkittävä vaikutus infra-alan kannattavuuden ja rakenteen elinkaaren hallinnan tehostumisen kannalta. Tavanomaisesta poiketen luovuttiin peräkkäisestä toimintatavasta (suunnittelu-tarkastus-hyväksyminen-rakentamisen valmistelu) ja toteutettiin hanke yhteistoiminnallisesti sen etenemisen aikana (ratkaisut, tarkastukset ja hyväksynyt toteutettiin hankkeen edetessä asiantuntijoiden yhteistyön ja kunkin toimijan parasta asiantuntijuutta hyväksi käyttäen). Tietomallipohjaisen toimintatavan näkökulmana integroidulla projektiorganisaatiolla pidettiin ensinnäkin sitä, että kaikki rakentamisessa tarvittava tieto (myös toleranssit ja laadunosoitusvaatimukset) ovat yhdessä paikassa, tietomallissa, kaikkien saatavilla. Lisäksi tämä tarkoitti sitä, että integroitu projektiorganisaatio (UUD-ELY, KAS-ELY, WSP Finland, A-Insinöörit Civil, Siltainsinöörit TH ja Väylävirasto) laati yhdessä projektisuunnitelman, aikataulun, pelisäännöt ja toimintatavat tilaajan (UUD-ELY) laatimien hankkeen tavoitteiden ja vaatimusten pohjalta. Projektiorganisaatiolla oli yhteinen tavoite, mahdollisimman virheetön toteuttamiskelpoinen suunnitelma rakentamista varten. Hankkeessa pystyttiin poistamaan hukkaa ja pienentämään suunnittelun ja tarkastuksen peräkkäisyydestä johtuvia riskejä, jotka pahimmillaan viivästyttävät suunnitelman hyväksymistä ja rakentamisen aloittamista. Myös kaikki oleellinen tieto arvioitiin tulleen huomioitua oikea-aikaisesti, kun alan johtavat asiantuntijat olivat mukana hankkeessa alusta lähtien. Rakennusurakka käynnistyi syksyn 2021 aikana ja toteutettiin pääosin vuonna 2022. Hankkeessa tehdään vuonna 2023 vielä vähäisiä viimeistelytyöitä ja pilotin tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tarkemmin hankkeen valmistuttua.

12.12.2022

Tavoite: *Vahvistetaan alueellista, kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä ja osaamisverkostoja, lisätään sähköistä asiointia ja hyödynnetään digitalisaation mahdollisuuksia toiminnan ja asiakaslähtöisen asioinnin kehittämiseen. Parannetaan asiakaspalvelua pitämällä asiakkaiden kannalta keskeiset tietovarannot ajan tasalla ja huolehtimalla ajantasaisesta viestinnästä.*

Uudenmaan ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite hallituskaudelle 2020–2023 on ”Aktiivinen yhteistyö ja ennakoiva vuorovaikutus.” Tämä tavoite kuvaa sitä toimintatapaa, joka on tunnistettu Uudenmaan ELY-keskuksen toiminnassa ja jota halutaan johdonmukaisesti ja läpileikkaavasti edelleen toiminnassa soveltaa ja kehittää. Tavoitteen käytännön merkitys vaihtelee sen roolin mukaan, joka ELY-keskuksella eri tehtävissä on. Osana tavoitetta ELY-keskus haluaa tunnistaa nämä roolit entistä paremmin, ja varmistaa johdonmukaisen ja tuloksellisen toimintatavan, ja edelleen kehittää alueellista ja kansallista yhteistyötä ja osaamisverkostoja.

Yksi konkreettinen tapa toimeenpanna em. strategista linjausta on Uudenmaan ELY-keskuksen neuvottelukunnan toiminta. Neuvottelukunnassa on edustettuna monipuolisesti ELYn kumppaneita, sidosryhmiä ja asiakkaita edustavia etujärjestöjä. Neuvottelukunta kokoontuu neljä kertaa vuodessa, ja sen kokoukset on jäsenetty Uudenmaan ELY-keskuksen strategian mukaisesti. Yhdessä kokouksessa käsitellään yhtä strategian isoa ilmiötä, sen tavoitteita ja niitä keinoja, joita ELY-keskus yhdessä kumppaniensa kanssa käyttää tavoitteiden saavuttamiseksi.

Vastaamme asiakkaiden tarpeisiin ratkaisukeskeisesti yli vastuualuerajojen aikaansaadaksemme mahdollisimman suurta vaikuttavuutta ja osallistumme aktiivisesti ELY-keskusten yhteisen asiakkuudenhallintajärjestelmän ja asiakaskokemuksen mittaamisen selvitys- ja kehittämistyöhön sekä toimeenpanoon. Johdamme ELY-keskusten asiakaskokemusta mm. asiakkuusosaamista kehittämällä ja kehitämme palveluja ja prosesseja asiakastarvelähtöisesti. Vuonna 2023 jatketaan asiakkuusstrategiassa valittujen painopisteiden toteuttamista ja käytäntöön viemistä asiakkuusverkostossa sovittujen toimenpidesuunnitelmien mukaisesti

ELY-keskukset toimivat valmius- ja varautumistoimintaa koskevien alueellisten verkostojen aktiivisena jäsenenä. Tiivistämme yhteistyötä Huoltovarmuuskeskuksen sekä alueellisten kumppanien kesken. Tuotamme verkostoihin monialaista tietoa ja osaamista sekä luomme tilannekuvaa omassa organisaatiossamme, alueellamme ja ohjaavien tahojen suuntaan. Varaudumme hoitamaan lakisääteiset tehtävämme kaikissa turvallisuustilanteissa, minkä lisäksi kehitämme yhdessä ohjaavien tahojen kanssa valmiuksiamme vastata valmiuslaissa meille asetettujen erityistehtävien hoitamista poikkeustilanteissa.

Uudenmaan ELY-keskus laatii hallituskauden aikana vuosittain päivittyvän viestintäsuunnitelman. Viestinnän keinoja ovat esimerkiksi uutiskirjeet, mediatiedotteet, verkkosivut, sidosryhmätapahtumat, Twitter, Facebook ja muu someviestintä.

Osallistutaan aktiivisesti sidosryhmäyhteistyöhön ja hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan digitaalisia kanavia ja välineitä asioinnin kehittämisessä. Seurataan kehitystä ja pyritään hyödyntämään sellaisia uusia mahdollisuuksia niin omassa toiminnassa kuin asiakaspalvelussa ja -ymmärryksessä, joita digitalisaatio edetessään avaa.

12.12.2022

Mm. Väyläviraston palveluissa esillä olevat hankekortit pidetään ajan tasalla. Niihin sisällytetään arvio hankkeiden vaikutuksista suhteessa valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteisiin.

Joukkoliikenteen valtionavustushakemusten käsittelyssä on otettu vuonna 2020 käyttöön sähköinen YA-järjestelmä ja sen sisäänajo on jatkunut vuosien 2021 ja 2022 aikana. Sähköisen järjestelmän tarkoituksena on valtionavustuksiin liittyvän tiedon hallinnan parantaminen, ja kunnat pystyvät seuraamaan hakemustensa käsittelyn etenemistä entistä paremmin. Sähköisen hakumenettelyn käytössä on ollut ja on edelleen haasteita, mutta ELY-keskuksessa toivotaan järjestelmän toiminnan vakiintuvan tulevina vuosina

Vuonna 2020 käynnistettiin ELYjen käytössä olevaa Vallu-liikennelupa- ja sopimusjärjestelmää koskeva uudistus, ns. OSSI-projekti. Keväällä 2022 järjestelmän varsinainen kehitystyö on lähtenyt liikkeelle, ja järjestelmän määrittelytyö on alkanut syyskuussa 2022 ELYjen joukkoliikenneasiantuntijoista kootulla projektiryhmällä. Vallun pääkäyttäjyydestä ja OSSI-projektin ohjausryhmän vetämisestä vastaa Uudenmaan ELY. Järjestelmä-uudistuksessa tehdään yhteistyötä alan muiden toimijoiden kanssa ja huomioidaan julkista henkilöliikennettä koskevien lakien vaatimukset. Järjestelmän kilpailutus pyritään tekemään vuoden 2023 alussa ja järjestelmä olisi suunnitelmien mukaan ELYjen käytössä vuoden 2025 alussa.

Tavoite: *ELY-keskuksille, TE-toimistoille ja KEHA-keskukselle on käynnistetty yhteisen digikehitysohjelman toteutus KEHA-keskuksen koordinoimana. Osana Digikehitysohjelmaa panostetaan virastokokonaisuuden digikyvykkyyden nostamiseen, siirytään palvelukohdaisesta/vastuualuekohtaisesta kehittämisestä toimijoiden yhteentoimiviin asiakaslähtöisiin palveluihin – kokonaistavoitteena on siirtyä eGovernment -tasolta Digital Government -tasolle vuoteen 2025 mennessä. Digikyvykkyyden nostamista tuetaan myös vuonna 2022 perustetun digiyhdysverkoston avulla.*

ELY-keskukset sitoutuvat osallistumaan KEHA-keskuksen koordinoiman digikehitysohjelman yhteiseen kehittämiseen ja palvelujen digitalisaatioon. ELY-keskukset ottavat käyttöön ohjelman tuottamia ratkaisuja ja sitoutuvat tukemaan niiden käyttöä virastoissa.

Vuoden 2022 aikana on toteutettu digikyvykkyyden ulkoinen asiantuntija-arviointi. Vuodelle 2023 ELY-keskusten yhteinen digikyvykkyyden tavoitetaso on vähintään 3,2 (asteikko 1–5).

Uudenmaan ELY-keskus ja TE-toimisto voivat tarvittaessa osallistua substanssista käsin tiedon tarjoamiseen kehittämistyön käyttöön.

12.12.2022

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Maatalouden ja elintarviketurvallisuu den valvontasuunnitelmien toteuttaminen täysimääräisesti, %	100	100	100	100
Ympäristövalvonnan valvontasuunnitelmiin sisältyvän YSL:n mukaisen valvontaohjelman toteuttaminen (%)	100	100	100	100

Mittari: Tietoturvan taso (sanallinen).

Uudenmaan ELY-keskus täyttää ISO/IEC 27001:2013-vaatimukset soveltuvin osin maksajaviraston tehtävien osalta.

Uudenmaan ELY-keskus sitoutuu jatkuvaan tietoturvyöhön. Tietoturvaa kehitetään tiiviissä yhteistyössä KEHA-keskuksen kanssa. Tietoturvasta ja hyvistä tietoturvakäytännöistä huolehditaan myös etätöissä. Uudenmaan ELY-keskus on tiedonhallintalain mukainen tiedonhallintayksikkö, joka noudattaa yhteistä ELY/TET/KEHA-tiedonhallintamallia sekä osallistuu tiedonhallintamallin kehittämiseen ja ylläpitoon siihen asetettujen yhteistyöryhmien kautta. ELY-keskuksen lakisääteisten tehtävien kannalta kriittisiä palveluita on tunnistettu ja laadittu jatkuvuussuunnitelmia.

KEHA-keskuksen, ELY-keskusten ja TE-toimistojen yhteinen riskienhallintapolitiikka tuli voimaan vuoden 2022 alussa. Siihen on valmisteilla Uudenmaan ELY-keskuksen liite. Tietoturvariskienhallintaa ja -käsittelysuunnitelmaa päivitetään vuosittain.

Tavoite:

Julkisen talouden neuvottelussa 5.4.2022 ELY-keskusten toimintamenoihin osoitettiin voimavaroja vihreän siirtymän vauhdittamiseen ja etusijamenettelyn toteuttamiseen. Resurssien käytössä tulee huomioida viranomaisyhteistyön tukeminen sekä se, että ko. resurssi ei saa pienentää perustehtävien rahoitusta. Voimavarojen käyttöä tullaan seuraamaan

3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tavoite: *ELY-keskusta johdetaan määrätietoisesti ja hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen. ELY-keskukset panostavat henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseen. Osaamisen varmistamisessa ja osaamisen kehittämisessä huomioidaan myös muuttuvat asiakastarpeet.*

Uudenmaan ELY-keskus laati tavoitteensa mukaisesti kevätkaudella 2020 uuden strategisen henkilöstösuunnitelman. Suunnitelma on luonteeltaan laadullinen ja ottaa kantaa niihin kyvykkyyksiin, joita ELYn strategian toimeenpanemiseksi vaaditaan. Henkilöstösuunnitelmassa avataan organisaation kyvykkyyksien edellyttämää osaamista, ja otetaan kantaa vaadittavan osaamisen kehittämiseen. Strateginen henkilöstösuunnitelma laadittiin yhteistyössä Keha-keskuksen kanssa, ja sen prosessia ja tuloksia on esitelty mm. ELY-keskusten strategiapäälliköiden kokouksessa, ja Kehan eri tilaisuuksissa. Strategian toimeenpanoa ja onnistumista seurataan mm. ELY-keskuksen esimiesfoorumissa ja strategiapäivillä.

Strateginen henkilöstösuunnitelma ollut käytössä UUD ELYssä ryhmäkehityskeskusteluissa. Se on myös muiden ELY-keskusten käytettävissä. Valmistelua hyödynnetty KEHA-keskuksen tekemässä valtakunnallisessa kehityskeskusteluiden uudistamisessa, jossa osaamiskeskustelut sisällytetty kehityskeskusteluihin.

Toiseksi Uudenmaan ELY-keskuksen HR-johtamisen tavoitteeksi on valittu VMbaron tulosten pohjalta hyvän työilmapiirin säilyttäminen ja edelleen kehittäminen. Tätä tavoitetta tarkastellaan ja toimeenpannaan kolmen näkökulman kautta: 1) VM Baro -tulosten pohjalta 2) Uudenmaan ELY-keskuksen työympäristöhankkeen kautta ja 3) Uudenmaan ELY-keskuksen strategian toimintatavan ”Aktiivinen yhteistyö ja ennakoiva vuorovaikutus” kautta.

VM Baro -tuloksissa oli paljon hyvää, mutta myös yksittäisiä havaintoja työilmapiiriä heikentävistä asioista, joita on käyty läpi vastuualueilla ja yksiköissä. Näitä teemoja käsitellään edelleen vastuualueiden ja yksiköiden kehittämisspäivissä ja esimiesfoorumeissa.

ELY-keskuksessa on aloitettu syksyllä 2020 työympäristöhanke, joka saatiin päätökseen syksyllä 2022. Hankkeessa arvioitiin ja muokattiin työn tekemisen käytäntöjä ja fyysistä työympäristöä. Pasilan virastokeskuksen tilat muutettiin vaihteittain monitilatoimistoksi. Työilmapiiriin liittyvää tavoitetta tarkastellaan siis myös tässä konseptissa, ja tämän hankkeen kautta.

ELY-keskuksen strategiassa on kuvattu toimintatapaa ”Aktiivinen yhteistyö ja ennakoiva vuorovaikutus”. Tätä toimintatapaa on edelleen tarkisteltu ELYn erilaisissa rooleissa. Toimintavan toimeenpanoa ja toteutumista tarkastellaan säännönmukaisesti strategiaprosessissa.

Kaikki edellä mainittu kehittämistyö tehdään avoimessa vuorovaikutuksessa, henkilöstöä osallistaen ja aktiivisesti viestien. Työhyvinvoinnin ylläpitäminen ja kehittäminen ulotetaan myös etätöihin.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Henkilöstöbarometrin työtyytyväisyysindeksi (TA)	>3,6	>3,6	>3,6	>3,6

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

4 Erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät

Uudenmaan ELY-keskuksen erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät:

Yrittäjän oleskeluluvat

Palkkaturvalain toimeenpanon tehtävät ja merimiesten palkkaturva-asiat

TE-toimistojen oikeudellinen ohjaus

Valtakunnallinen työpolitiikan hankintojen kehittämistoimi (sis. HHJ-järjestelmän pääkäyttäjän tehtävän)

Maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseen liittyvät tehtävät (Uusimaa, Häme, Kaakois-Suomi)

Meluntorjunnan asiantuntija- ja kehittämistehtävät

Kuntien lähivirkistysalueiden kehittämisen ja kunnostuksen tukitehtävät

Kunta- ja järjestö-Helmi-avustustehtävät

Vesienhoidon suunnittelun koordinointi Kymijoen-Suomenlahden vesistöalueella

Tavoitekortti: Tienpidon hankinnan toimivuus ja hankintaprosessin tehostaminen

5 Voimassaolo ja seuranta

Tulossopimuksessa asetettuja strategisten tulostavoitteiden toteutumista seurataan poikkihallinnollisessa yhteistyössä ja osana kunkin hallinnonalan toimialaohjauksen menettelyjä. Tulostavoiteasiakirjassa tavoitteet asetetaan neljälle vuodelle. Tulostavoitteista sovitaan vuodelle 2023 sitovasti. Vuosien 2024–2026 tavoitteista sovitaan alustavasti.

12.12.2022

Tulostavoiteasiakirjan budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa.

5.1 Liite

ELY-keskusten toimintamenomäärärahajako.

6 Allekirjoitukset

Hyväksymme osaltamme vuoden 2023 tavoitteet. Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Työ- ja elinkeinoministeriö

Tiina Korhonen, ylijohaja

Maa- ja metsätalousministeriö

Jaana Husu-Kallio, kansliapäällikkö

Ruokavirasto

Antti-Jussi Oikarinen, pääjohtaja

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Anita Lehikoinen, kansliapäällikkö

Ympäristöministeriö

Juhani Damski, kansliapäällikkö

Väylävirasto

Kari Wihlman, pääjohtaja

12.12.2022

Väylävirasto

Mirja Noukka, toimialajohtaja

Uudenmaan ELY-keskus

Petri Knaapinen, ylijohaja

Uudenmaan ELY-keskus

Satu Pääkkönen, johtaja

Uudenmaan ELY-keskus

Päivi Nuutinen, johtaja

ELY-KESKUSTEN TOIMINTAMENOMÄÄRÄRAHAN ALUSTAVA JAKO VUODELLE 2023, LUONNOS 24.11.2022

Liite

	Jako 2022 (pl. kerta- luonteiset, matkat, muut me- not, virkis- tys)	Matkat, muut me- not ja vir- kistys	Palkkaus- ten tarkis- tukset	Toimitila- ja mat- kasäästöt	Ympäristöso- pimuksiin (CAP27) liit- tyvät sopi- muskäsitte- lyt	Monitorointi (CAP27)	Luonnonsuojelu- lain uudistami- sesta johtuvat li- sätehtävät	Vihreän siirty- män vauhdit- taminen	Rahoituskau- den vaihtumi- sen lisäresurs- sit	HE kotoutu- mislain muuttami- sesta, tila- päinen suo- jelu	Muut muu- tokset	MÄÄRÄRAH A YHTEENSÄ
Uusimaa	14 060 741	530 080	322 500	-40 100	73 200	39 900	180 300	525 000	38 200	263 200	0	15 993 021
Varsinais-Suomi	12 816 800	738 020	294 000	-106 400	187 300	64 700	120 100	375 000	97 600	197 400	60 900	14 845 420
Satakunta	2 350 400	124 500	53 900	-15 600	54 400	41 200	0	0	28 400	65 800	0	2 703 000
Häme	6 028 400	203 760	138 300	-25 400	93 500	44 400	180 700	375 000	48 700	131 600	75 000	7 293 960
Pirkanmaa	6 231 000	392 200	143 000	-52 300	82 000	54 800	120 500	450 000	42 700	65 800	0	7 529 700
Kaakkois-Suomi	9 054 100	412 480	207 700	-57 200	47 900	37 400	90 400	75 000	25 000	65 800	0	9 958 580
Etelä-Savo	5 737 459	245 840	131 600	-26 300	92 000	25 500	60 300	0	48 000	65 800	1 013 000	7 393 199
Pohjois-Savo	7 663 600	415 140	175 800	-54 100	132 200	46 600	120 500	150 000	68 900	65 800	0	8 784 440
Pohjois-Karjala	4 097 300	182 060	94 000	-18 600	58 500	26 100	60 300	0	30 500	65 800	60 900	4 656 860
Keski-Suomi	9 505 300	365 560	218 100	-46 400	62 000	33 300	60 300	75 000	32 300	65 800	60 900	10 432 160
Etelä-Pohjanmaa	9 902 600	486 340	227 200	-75 800	31 100	77 900	120 500	825 000	16 200	65 800	0	11 676 840
Pohjanmaa	3 285 200	175 340	75 400	-20 300	82 000	59 000	0	0	42 700	131 600	0	3 830 940
Pohjois-Pohjanmaa	9 188 800	437 260	210 800	-66 900	134 500	61 100	120 500	525 000	70 100	65 800	1 317 800	12 064 760
Kainuu	3 687 200	188 420	84 600	-27 100	30 000	12 500	60 300	75 000	15 600	65 800	0	4 192 320
Lappi	9 360 900	487 920	214 800	-82 200	48 100	18 400	60 300	75 000	25 100	65 800	25 000	10 299 120
KEHA oma toiminta	24 663 200	899 300	565 800	-105 300	0	0	0	0	0	197 400	183 000	26 403 400
KEHA/ELY-keskusten yhteiset menot	36 559 868	0	0	-622 000	391 300	207 200	220 000	571 600	70 000	230 000	592 500	38 220 468
TE-ASPA	5 073 600	0	116 400	0	0	0	0	0	0	0	0	5 190 000
YHTEENSÄ	179 266 468	6 284 220	3 273 900	-1 442 000	1 600 000	850 000	1 575 000	4 096 600	700 000	1 875 000	3 389 000	201 468 188